

PËRCAKTIMI

**ORGANIZATAVE NË FUSHËN E MJEDISIT JETËSOR
DHE NDRYSHIMEVE KLIMATIKE**

RRETH BOTUESIT:

Nikolla Neshkoski

AUTORËT DHE HULUMTUES:

Aleksandar Takovski
Bojan Shashevski

MBËSHTETJE:

Nikolla Neshkoski
Aleksandar Stojanoski

DIZAJNI DHE PËRGATITJA TEKNIKE:

Aleksandër Todov

LEXIMI:

Marija Neshkoska

PËRKTHYESE:

Hilda Panov

Ky publikim është pjesë e projektit "Inkurajimi i fëmijëve dhe të rinjve në Maqedoninë e Veriut që të bëhen shtytës të ndryshimit për të reduktuar cenueshmërinë e komuniteteve ndaj ndryshimeve klimatike" i zbatuar nga UNICEF me mbështetjen financiare të Agjencisë Suedeze për Bashkëpunim Ndërkombëtar për Zhvillim.(ASBNZ)

Për nevojat e UNICEF-it, hulumtimi është realizuar nga Shoqata Qytetare Eco Logic.

Pikëpamjet e shprehura në këtë publikim nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet zyrtare të UNICEF-it dhe ASBNZ-it.

ADVANCING ENVIRONMENT
AND CLIMATE CHANGE
EDUCATION

Sweden
Sverige

PËRMBAJTJA

• Përmbledhje	3
• Hyrje	4
• Një vështrim fillestar mbi aktivizmin e gjelbër në vend	4
• Profilizimi i organizatave të shquara dhe projektet e tyre në fushën e arsimimi mjedisor dhe ndryshimit të klimës	12
- OHO	13
- „Gou Gren“ (Go Green)	17
- „Eko Logjik “ (Eco Logic)	20
- „Instituti për Studime të Komunikimit “ (ISK)	23
- „Shoqëria ekologjike maqedonase “ (SHEM)	25
- „Qendra Rajonale e Mjedisit “ (QRM)	27
• Organizata të tjera të shoqërisë civile dhe projektet e tyre për të rinjtë dhe rininë	29
• Harta - lista e organizatave dhe aktiviteteve të tyre në fushën e mjedisit, ndryshimeve klimatike, zhvillimit të qëndrueshëm, arsimit dhe politikave rinore	33

Organizatave të hartës që fokusohen në mjedisin, ndryshimet klimatike, zhvillimin e qëndrueshëm, të rinjtë dhe arsimin në fushën e tyre të veprimit është pjesë e “Programit për promovimin e edukimit mjedisor dhe ndryshimet klimatike”, zbatuar nga UNICEF me mbështetjen financiare të Agjencisë Suedeze për Bashkëpunim Ndërkombëtar për Zhvillim (SIDA) e cila synon të krijojë kapacitete (aktivitete mësimore dhe jashtëshkollore, burime mësimore - materiale) për edukim më efikas në fushat e mbrojtjes së mjedisit dhe ndryshimeve klimatike. Për të arritur qëllimin dhe për të siguruar kontakte dhe burime shtesë në sistemin arsimor, është përgatitur një hartë bazë e cila mund të shërbejë si një mundësi rrjeti në të ardhmen, trajnimin dhe ngritjen e kapaciteteve në nivel lokal, si dhe integrimin e edukimit për ndryshimet klimatike në çdo nivel në sistemin arsimor.

Sipas dinamikës së formimit të organizatave, si dhe nivelit të veprimtarisë së tyre, kjo hartë nuk është përfundimtare, pra është një çështje e gjallë që në të ardhmen duhet të përditësohet, dhe të rritet në një regjistër të vetëm kombëtar të organizatave në fushën e mjedisit, ndryshimet klimatike, zhvillimin e qëndrueshëm, rininë dhe arsimin.

Nëse një vend dëshiron të ketë programe cilësore dhe afatgjata për edukimin mbi mjedisin dhe ndryshimet klimatike, të cilat do të përputhen sistematikisht me kohën dhe nevojat e qytetarëve, ai duhet të mbështetet edhe në sektorin e OJQ-ve që do të ofrojë përvojë, njohuri dhe kapacitet për të udhëhequr atë proces në bashkëpunim me institucionet. Prandaj, ne besojmë se është e nevojshme të hartohen, analizohen dhe profilizohen organizatat e shoqërisë civile që kanë punuar deri më tani për politikën e gjelbra, çështjet klimatike dhe zhvillimin e qëndrueshëm në përgjithësi. Qëllimi i këtij dokumenti është të shikojë aktivitetet aktuale të sektorit të shoqërisë civile në këto tema, por edhe punën me të rinjtë në arsimin formal dhe joformal, në mënyrë që të krijohet një pasqyrë më e pasur e potencialeve dhe pjesëmarrësve të ardhshëm në ndërtim edukimi efektiv për jetën, mjedisin dhe ndryshimet klimatike.

NJË VËSHTRIM FILLESTAR MBI AKTIVIZMIN E GJELBËR NË VEND

Aktivizmi i gjelbër dhe organizimi qytetar ndaj mjedisit dhe ndryshimeve klimatike kanë marrë një vull të rëndësishëm në mijëvjeçarin e ri. Kjo është veçanërisht e rëndësishme duke pasur parasysh nevojën për të zbutur problemet e krizës klimatike. Tendencat globale të klimës kanë nxitur lëvizjet që janë reflektuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe problemet lokale me ajrin e ndotur, industrializimin, sistemet jofunksionale të mbeturinave dhe mungesa e alternativave për ngrohjen kanë krijuar iniciativa vendase dhe organizata të hapura

që punojnë dhe kontribuojnë në politika që do të jetë i rrënjosur në zgjidhjen e problemeve reale.

Ka shumë shembuj të një shoqërie civile të gjelbër në rritje. Protestat kundër rifillimit të shkrites në Veles treguan se iniciativat lokale mund të jenë të suksesshme dhe të mobilizojnë kategori të ndryshme të qytetarëve për të njëjtin qëllim, dhe të bashkuar si "Koalicioni i Gjelbër". Iniciativa ka pasur edhe për Hekurinën e Shkupit kundër "Jugohromit" në Tetovë, kur qytetarët u bashkuan kundër deponive ilegale dhe prerjes së pyjeve të Vodnos dhe Malit Shar. "Të premtet e të ardhmes" mbartën flakën klimatike të rinisë dhe "Mos u bëj plehër" pastron në mënyrë aktive hapësirat publike, duke rritur rezistencën civile ndaj hidrocentraleve dhe minierave të vogla në juglindje të vendit. Nisma "Ndryshe" arriti të hyjë në Këshillin e Manastirit dhe në mënyrë institucionale të përcjellë te publiku problemet lokale të ndotjes së ajrit, urbanizmit, transportit dhe ngrohjes.

Fillimi i dekadës së mëparshme u shënuar edhe nga organizimet formale. "Go Green" nëpërmjet fushatës "Be Green" ndërgjegjësoi të rinjtë për zhvillimin e qëndrueshëm mjedisor dhe u mësoi atyre rëndësinë e efikasitetit të energjisë dhe ekonomisë me pak karbon, si dhe mesazhi i projektit arriti mbi 800.000 njerëz. "Eko-ndërgjegjja" ka vite që lufton për të ndaluar financimin ndërkombëtar për Boshkov Most dhe Lukovo Pole – dy hidrocentrale të mëdha në PK "Mavrovë".

Më pas, "Green Power" dhe "Villa Zora" nga Velesi, përveç që ishin motori kryesor në luftën kundër shkrires, ishin prijës edhe në padinë "Velesi kundër Maqedonisë për ndotje historike" kur tetë subjekte paditën shtetin në procesin e parë të madh ligjor mjedisor që nga pavarësia e shtetit.

"Shoqëria ekologjike maqedonase", në shoqërinë e njerëzve me mendje nga Kosova dhe Shqipëria, ende po lufton në mënyrë aktive për ruajtjen e rrëqebullit ballkanik, simbol i "pesë denarëve", por në prag të zhdukjes sipas Listës së kuqe të specieve të rrezikuara. Ata e ndjekin këtë "mace të madhe me pak shanse" prej 15 vitesh, në përpjekje për të ruajtur ekosistemin, duke futur një aspekt edukativ për të rritur ndërgjegjësimin për këtë çështje.

"OHO" me një qasje të sistemuar, prej vitesh ka avokuar futjen e edukimit mjedisor, duke filluar nga

kopshtet e deri tek shkollat e mesme, dhe “Eco Logic” është një organizatë që inkurajon lëvizshmërinë alternative dhe zhvillimin e qëndrueshëm, me një rrjet të zhvilluar shkollash në të gjithë vendin ku transmeton këto parime.

Asociimi i organizatave nëpërmjet platformave dhe fushatave të ndryshme

Hendeku i lënë nga institucionet dhe mungesa e vazhdimësisë në zbatimin e politikave dhe ligjeve në Maqedoninë e Veriut, ndër vite ka hapur nevojën për asociim të sektorit civil, veprim të përbashkët dhe lobim për sfidat mjedisore dhe ndryshimet klimatike, p.sh. aspekti i problemeve lokale të ajrit, uji, toka, mbeturinat, energjia dhe të ngjashme. E njëjta gjë është për zbatimin e strategjive apo legjisllacionit të brendshëm nga Bashkimi Evropian, apo për edukimin informal për tema me interes. Nëpërmjet platformave dhe fushatave të ndryshme, organizatat e gjelbra kanë gjetur një mënyrë për t'u lidhur, duke u udhëhequr nga parimet e zhvillimit të qëndrueshëm.

Në vitin 2011, u krijua një Platformë për qëndrueshmërinë rinore. Ajo u promovua për herë të parë në Seminarin për zhvillim të qëndrueshëm, ku OJQ-të “Go Green”, “Forumi Arsimor Rinor”, “AISEK” dhe “Shoqata e skautëve” nënshkruan Deklaratën për qëndrueshmërinë rinore. Qëllimi i Platformës është të inkurajojë punën e përbashkët dhe mbështetjen e ndërsjellë ndërmjet organizatave joqeveritare për të rritur ndërgjegjësimin e anëtarëve të tyre në lidhje me zhvillimin e qëndrueshëm dhe mbrojtjen e mjedisit, dhe mbi të gjitha aktivitetet kryesore të platformës ishin ngjarjet edukative dhe seminarët. Në vitin 2012 dhe 2013, organizata të reja rinore iu bashkuan Platformës dhe u realizuan projekte të reja, ndërsa aktivitetet dhe qëllimet e Platformës u publikuan nëpërmjet faqes me të njëjtin emër në Facebook. Duke u nisur nga ripërdorimi i materialeve, përzgjedhja e mbetjeve apo format e qëndrueshme të transportit, Platforma ishte një mundësi për të rinjtë që të arsimohen dhe njëkohësisht të jenë aktivë në jetën e përditshme, por edhe të ndërgjegjësohen më mirë për mjedisin.

“Ecosphere” është një platformë elektronike për lidhje dhe bashkëpunim për mbrojtjen e mjedisit. “Ekosfera” filloi në vitin 2014, kurse në vitin 2016 në takimin vjetor të shoqatave mjedisore u pranua si një mjet bazë për komunikimin ndërmjet organizatave dhe institucioneve të gjelbra. Platforma synonte përmirësimin dhe zhvillimin e kapaciteteve të shoqatave të qytetarëve për pjesëmarrje aktive në proceset konsultative, për shkëmbimin e duhur të informacionit, për monitorimin e ndikimeve mjedisore dhe tendencave mjedisore në nivel lokal, por edhe transparencë dhe hapje më të madhe ndaj publikut të gjerë.

Në vitin 2018 dhe 2019, nëpërmjet një sërë protestash dhe

aksionesh u formua nisma “Fronti i gjelbër”. Rreth 35 organizata nga Shkupi, Manastiri, Tetova, Gostivari, Kumanova u bashkuan dhe u dërguan kërkesa konkrete institucioneve me afate të sakta për dorëzimin e tyre. Ato kërkuan gjithashtu një sistem të integruar të menaxhimit të mbetjeve, hetime mjedisore nga Prokuroria Publike, inspektim mjedisor të zgjeruar, mbrojtje të gjelbërimit, ndryshime në mënyrën e ngrohjes, por edhe zgjidhje për tema dhe sfida kritike mjedisore. Ky ishte një fuqizim dhe

riorganizim i ri i forcave në sektorin civil, në nivel formal dhe informal, për t'i vënë në dijeni për problemet dekadash lokale dhe kombëtare në përgjithësi. Instituti për Studime të Komunikimit (ICS) në vitin 2019 filloi një fushatë “Reagoni! Mos injoroni!”, në kuadër të projektit “Mbështetje për qeverisjen e mirë nëpërmjet pjesëmarrjes qytetare për transparencë dhe llogaridhënie më të madhe të institucioneve”. Qëllimi ishte rritja e presionit ndaj institucioneve publike për zgjidhjen më efektive të problemeve mjedisore, por edhe nxitja dhe drejtimi i aktivizmit qytetar drejt institucioneve shtetërore dhe vendore, për të pranuar konceptin e zhvillimit të qëndrueshëm.

Si pjesë e fushatës u mbajtën një sërë konferencash dhe ngjarjesh publike. Fushata krijoi podkaste dhe postera edukativë për nxënësit e shkollave të mesme, por edhe të ashtuquajturat “Biblioteka” -

materiale online për arsimin në fushën e mjedisit, në gjuhën maqedonase dhe shqipe, të destinuara për mësuesit dhe nxënësit në arsimin fillor. Materialet janë në dispozicion për rishikim dhe përdorim falas.

Nevoja për menaxhimin e duhur të burimeve ujore dhe për inspektimet efektive kundër përdorimit të tepërt të burimeve natyrore (burime minerale, pyje, tokë dhe ujë) në vitin 2020 ishte nxitje për një fushatë tjetër të quajtur “Pastrohuni”. Është një fushatë e “ICS” dhe “Aleancës për avokim dhe lobim”. Fushata përkoi me objektivat që duhen përmbushur së bashku me zbatimin e dispozitave të Ligjit për Ujërat, domethënë përdorimin e qëndrueshëm, ruajtjen dhe përmirësimin e vazhdueshëm të burimeve ujore në dispozicion, tokën bregdetare dhe biodiversitetin, si dhe zvogëlimin e emetimeve të substancave dhe substancave të rrezikshme në ujëra.

Nismëtarët paralajmëruan se zbatimi i legjislacionit është në nivel shumë të ulët, burimi ujor përdoret në mënyrë joracionale, nuk merr mbrojtjen e duhur si medium mjedisor, nuk ka kapacitet institucional dhe nuk ka pajisje për zbatim. Gjithashtu, fonde të pamjaftueshme ndahen nga buxheti i shtetit për zbatimin e legjislacionit.

Deri në fund të gushtit 2021, fushata lidhi 40 organizata dhe nisma, 36 media, tri fakultete dhe tri institucione. Fushata gjithashtu nisi një mjet digjital për raportimin e ndotësve, mbajti ligjërata online për mjedisin dhe ndryshimet klimatike dhe në të njëjtën kohë lobi kundër ndryshimeve në Ligjin për Burimet Minerale nëpërmjet mesazheve dhe reagimeve të përbashkëta publike. Janë botuar rreth 15 botime. Këtu përfshihen dokumentet për menaxhimin e qëndrueshëm të burimeve ujore, për monitorimin hidrologjik, për zbatimin më të mirë të kontrollit inspektues dhe të ngjashme.

“Qyteti im” është platformë e pavarur që mundëson pjesëmarrjen e qytetarëve në procesin e vendimmarrjes në Këshillin e Qytetit të Shkupit. Platforma është një infrastrukturë virtuale për ndërtimin e një komuniteti autentik lokal, duke promovuar një koncept radikal të demokracisë së drejtpërdrejtë në nivel lokal. Të gjithë pjesëmarrësit bashkërisht ushqejnë frymën e komunitetit. “Qyteti im” duke gjetur kolektivisht zgjidhje praktike për sfidat urbane dhe udhëhiqen nga parimet e ekologjisë, zhvillimit të qëndrueshëm dhe solidaritetit.

"Qyteti im" është një zgjerim digjital i koalicionit të shoqatave civile "Qyteti i gjelbër njerëzor". Fillimet e këtij koalicioni janë më 16 shtator 2020, kur Forumi i buxhetit qytetar "Komuniteti im" u mbajt në Parkun e qytetit në Shkup, "Vizioni im". Nga ky tubim, sipas parimit të demokracisë së drejtpërdrejtë, dolën ide të cilat më pas nëpërmjet këshilltares Dragana Velkovskas i janë dorëzuar Këshillit të Qytetit të Shkupit. Organizatat ofruan iniciativa për përzgjedhjen e mbetjeve, sistemet fotovoltaike për shkollat e mesme, matëset e ajrit, subvencionet për skuterët për personat me aftësi të kufizuara, kuzhinën publike të qytetit dhe rritjen e përqindjes së infrastrukturës cilësore të çiklizmit.

Me zhvillimin e konceptit të demokracisë së drejtpërdrejtë në koalicion, u rrit edhe numri i propozimeve të "Qyteti im". Secili qytetar mund të bënte propozimin e tij, të votonte në platformën digjitale dhe më pas propozimin që nëpërmjet Këshillit të hynte në procedura institucionale. Vetëm 10 ditë nga fillimi, platforma u aksesua nga mbi 4.000 vizitorë dhe kishte më shumë se 1.000 përdorues të regjistruar, të cilët dorëzuan gjithsej 28 propozime dhe dhanë më shumë se 1.500 vota, për shembull për kompostimet e qytetit, rrugët dhe trotualet për njerëzit me aftësi të kufizuara, subvencione për sterilizimin dhe tredhjen e kafshëve shtëpiake, si dhe shndërrimin e kompleksit industrial të rrënuar "Kuprum" në qytet studentor dhe të ngjashme.

Lista e anëtarëve të Qytetit të Njeriut të Gjelbër janë individë dhe organizata, si dhe në 2021 ajo do të vazhdojë të rritet. Në kohën e shkrimit janë të përfshirë organizata dhe iniciativa si "Ajri im", "ONE", "Në rrota", "Mos u bëni plehra", "Qytetet Humanitare", "Anima Mundi", "Go Green", "Kolektivi zet", "Megjashi", "Një mund!", "Edu Active", "Polio Plus", "Avaja", "Putra entuziaste", "Kafshët e pastrehë pa kufi" dhe "Nga zero në zero".

"Koalicioni i së ardhmes" lindi me qëllim të bashkërendimit dhe diskutimeve të përbashkëta për nevojën për një rikuperim të drejtë nga pandemia dhe krijimin e një sistemi të qëndrueshëm që do të mbështesë të gjitha krizat që do të pasojnë, kurse ato janë të ndërthurura. Ky përfshin krijimin e një Marrëveshjeje kombëtare të gjelbër, e cila përfshin mbledhjen dhe ekspozimin e zgjidhjeve të drejta dhe të qëndrueshme për rindërtimin e burimeve dhe rikthimin e vlerës së komunitetit.

Sipas nismëtarëve, qëllimi i këtij koalicioni është të jetë një platformë për ndërtimin e një vizioni kolektiv për të ardhmen që duam për veten dhe brezat e ardhshëm (në vend dhe rajon), si dhe krijimi i një grupi të gjerë ndërsektorial të njerëzve, organizatave, aktivistëve, lëvizjeve, ekspertëve, artistëve, edukatorëve, komuniteteve dhe individëve të cilët së bashku do të krijojnë dhe zbatojnë hapa që përpiqen të arrijnë atë të ardhme. Koalicioni i së ardhmes është i hapur për këdo që dëshiron të punojë kolektivisht, tashmë punon ose është pjesë e një grupi që punon për të përmirësuar jetën e njerëzve në çdo sferë të ekzistencës.

Koalicioni përfshin organizata dhe nisma të tilla si "Kolektiv Zet", "Eko Drejtësi", "Vend i mirë", "Koalicioni Rural", "Nisma për ndalimin e qeseve plastike" dhe të tjera. Koalicioni është bashkuar nëpërmjet platformës digjitale pjesëmarrëse "Zëri i gjelbër", kurse nëpërmjet saj postohen informacione për vetë Koalicionin dhe Marrëveshjen e gjelbër. Platforma paraqet gjithashtu një sërë artikujsh për klimën, analiza me zgjidhje të krizës klimatike, vërejtje mbi Strategjinë e veprimit ndaj klimës, dhe ka gjithashtu thirrje për mobilizimin e qytetarëve.

Marrëveshja Kombëtare e gjelbër është plan që bazohet mbi një vizion kolektiv afatgjatë për një shoqëri të drejtë shoqërore, mjedisore dhe të qëndrueshme ndaj klimës në vitin 2030, me hapa konkretë afatshkurtër për të riorganizuar sistemin aktual politik dhe ekonomik. Sipas Koalicionit, hapat afatshkurtër mund të marrin formën e propozimeve për ndërtimin dhe ndryshimin e politikave për të arritur drejtësinë klimatike, sociale, ekonomike dhe energjetike, si dhe nismat lokale për të përmirësuar jetën e grupeve

dhe komuniteteve të prekura, duke ruajtur natyrën dhe ekosistemet lokale. Të interesuarit mund të përfshihen dhe të shprehin vizionin e tyre, i cili do të përfshihej në Marrëveshjen e Gjelbër.

“Platforma Kombëtare për Ndryshimet Klimatike” është kanali kryesor i komunikimit për ndryshimet klimatike dhe veprimin klimatik në Maqedoninë e Veriut, në nivel kombëtar dhe lokal. Ai përbëhet nga mjete të ndryshme inovative dhe origjinale të komunikimit që sjellin çështjet e ndryshimeve klimatike më afër përdoruesve, por gjithashtu mundësojnë zbatimin në kohë të aktiviteteve zbutëse dhe të përshtatshme nga të gjithë qytetarët.

Ndryshimet klimatike lidhen me të gjithë sektorët dhe ndikimet e tyre reflektohen në të gjithë sektorët (energji, transporti, blegtoria dhe bujqësia). Duke qenë se ndryshimi i klimës është një problem për shumë sektorë, ai kërkon një qasje multisektoriale dhe bashkëpunim të ngushtë me shumë palë të interesuara, gjë që kërkon komunikim të vazhdueshëm midis të gjithëve.

Platforma u zhvillua me mbështetjen teknike dhe financiare nga Programi i Kombeve të Bashkuara për Zhvillim (UNDP) dhe Fondi Global i Mjedisit (FGM) dhe mirëmbahet nga Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor. Më pas, sektori qytetar përfshihet në Platformë nëpërmjet teksteve, analizave dhe nismave të ndryshme që lidhen me ndryshimet klimatike. Faqja e internetit e Platformës publikon gjithashtu aktivitete, projekte dhe konferenca të organizatave të ndryshme, të lidhura edhe me ndryshimet klimatike.

Një grup prej 26 organizatash joqeveritare, shoqatash qytetare dhe institucionesh të arsimit të lartë të angazhuara për mbrojtjen e mjedisit, në bashkëpunim me Inspektoratin Shtetëror të Mjedisit (ISHM), në mars 2021 formuan “Këshillin e Inspektimit Civil” (KIC). Sipas strukturës, ky është një rrjet i OSHQ-ve të lidhura horizontalisht, me një Trup koordinues prej shtatë deri në 10 anëtarë. KIC u krijua për shkak të nevojës për një bashkëpunim më efikas të ISHM -së me sektorin e shoqërisë qytetare dhe qytetarët, si një institucion qendror për kontrollin dhe ndëshkimin për ndotjen dhe shkatërrimin e mjedisit. KIC u krijua për shkak të nevojës për një bashkëpunim më efikas të ISHM -së me sektorin e shoqërisë qytetare dhe qytetarët, si një institucion qendror për kontrollin dhe ndëshkimin për ndotjen dhe shkatërrimin e mjedisit.

Nëpërmjet aktivizmit qytetar duhet të ndihmohet të përballohet më shpejt dhe me efikasitet ndotja e rëndë e mjedisit dhe të veprohet në kapacitetin e pamjaftueshëm të institucioneve për ta përballuar atë, pikërisht për shkak të numrit të vogël të inspektorëve dhe stafit profesional.

Këshilli i Inspektimit Civil duhet të ketë njohuri dhe mundësi për të ndikuar në punën e ISHM-së, për të përdorur ekspertizën e tij në fusha të caktuara për të zgjidhur të ashtuquajturat raste të komplikuara, por edhe të paraqesin kërkesa, ankesa dhe padi tek institucionet e caktuara dhe bartësit e pozitive që nuk veprojnë në përputhje me ligjet për mbrojtjen e mjedisit dhe natyrisht për të informuar qytetarët për këtë.

PROFILIZIMI I ORGANIZATAVE TË NJOHURA DHE PROJEKTEVE TË TYRE NË FUSHËN E ARSIMIMI PËR MJEDISIN DHE NDRYSHIMET KLIMATIKE

Sektori i shoqërisë qytetare është nxitësi i ndryshimit në edukimin mjedisor dhe ndryshimet klimatike. Në Republikën e Maqedonisë së Veriut, me kalimin e viteve janë shfaqur një sërë organizatash që punojnë projekte mjedisore dhe klimatike, duke u përpjekur të plotësojnë boshllëkun e lënë nga institucionet për edukimin e popullatës së re, pikërisht në këto tema.

Nga “Ne nuk kemi një planet rezervë” në “OXO”, në programet e kohës së lirë mbi Klimën dhe efikasitetin e energjisë në “Go Green”, nëpërmjet “Paketës së gjelbër” të REC, tek paketat arsimore të MASH ose “Shkolla Velo” mbi “Eco Logic”, organizatat e njohura synojnë një qasje të plotë dhe sistematike të edukimit

mjedisor, kurse nga ana tjetër disa ofrojnë edukim të vazhdueshëm joformal.

Prandaj, ne përzgjedhëm metodologjikisht gjashtë organizata për analiza, për të cilat zbuluam se ato janë angazhuar në mënyrë aktive në vitet e fundit në fushën e edukimit mjedisor, duke krijuar materiale dhe duke marrë pjesë në procesin arsimor sipas kriterëve të mëposhtme:

- ★ Aktivitete të realizuara në fushën e edukimit ekologjik në 20 vitet e fundit;
- ★ Rrjeti i themeluar i bashkëpunëtorëve (institucionet arsimore, komunat, organizatat e shoqërisë civile, etj.);
- ★ Në 20 vitet e fundit kanë krijuar materiale ose paketa edukative të përdorura në edukimin formal dhe joformal mbi mjedisin dhe ndryshimet klimatike;
- ★ Trajnime të realizuara dhe kapacitete dhe kompetenca të zhvilluara mbi temat e interesit.

Në kuadër të përzgjedhjes, nëpërmjet intervistave dhe desk-analizave, u veçuan aktivitetet e tyre, por edhe sugjerimet dhe vërejtjet e tyre që japin sinjale për gjendjen në sistemin arsimor dhe se si mund të përmirësohet në të ardhmen.

“OXO”

Shoqata për arsim, komunikim dhe këshillim “OXO” është themeluar në vitin 1998, dhe që nga fillimi i saj ka punuar mbi edukimin mjedisor në vend. Në vitin 1999 ajo zhvilloi programin e saj “Ne nuk kemi planet rezervë”, si pilot-projekt në 10 shkolla fillore në Maqedoninë e Veriut, ku përfshihen Krusheva, Velesi, Kavadari dhe Shkupi. Si pjesë e këtij programi lind një gamë e gjerë materialesh didaktike, fushatash dhe programesh shkollore për përfshirjen aktive të shkollave dhe kopshteve në zgjidhjen e problemeve mjedisore. Ndër materialet që shpërndahen në institucione të ndryshme arsimore janë

ECO-kalendar dhe ECO-manualet për mësuesit.

Në vitin 2007, OXO iu bashkua "Rrjetit ndërkombëtar të organizatave" të quajtur FEM ose "Fondacioni për edukim mjedisor", duke zbatuar programin "Si të bëhemi një eko-shkollë", i cili pranohet gjerësisht nga shkollat në të gjithë Maqedoninë e Veriut.

Duke punuar vazhdimisht në fushën e edukimit mjedisor, "OHO" në vitin 2009 me mbështetjen e Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës (MASH), vendosi të vendosë në një nivel më të lartë programin e përgjithshëm "Ne nuk kemi planet rezervë", duke e futur atë në mësimin e rregullt në arsimin parashkollor dhe fillor, por i riemëruar si "Integrimi i edukimit mjedisor në sistemin arsimor të Maqedonisë".

"OHO" ka zyrën e saj në ministrinë resore, me punonjës të saj, që i jep organizatës mbështetje institucionale për zbatimin në kopshte, shkolla fillore dhe të mesme, si dhe në konvikte. Programi përbëhet nga disa komponentë, ndër të cilët vendin kryesor e zë programi "Si të bëhesh eko-shkollë", pra një metodologji prej shtatë hapash për eko-menaxhim dhe katër eko-standarde që janë hapa të detyrueshëm për të gjitha institucionet arsimore.

Katër eko-standartet janë për energjinë elektrike, ujin, peizazhin e oborrit dhe riciklimin e mbeturinave.

Shtatë hapat për shkollat janë:

1. Ngritja e eko-bordeve,
2. Analiza e aktiviteteve mjedisore,
3. Plani i aktiviteteve,
4. Monitorimi dhe vlerësimi,
5. Lidhja me kurrikulën,
6. Informimi dhe përfshirja e publikut të gjerë,
7. Eko-kodeksi.

Eko-bordi është forca lëvizëse e programit. Anëtarët e saj mund të jenë: mësimdhënësit e lëndëve ose klasave, prindër, përfaqësues të stafit teknik të shkollës, përfaqësues të komunitetit lokal, përfaqësues të mediave, përfaqësues të organizatave joqeveritare, përfaqësues të sektorit të biznesit, përfaqësues të pedagogjisë- shërbimi psikologjik dhe më e rëndësishmja nga gjithçka - anëtarët e tij janë nxënësit.

Gjithashtu, Programi ndërton kapacitetet e përfaqësuesve të institucioneve arsimore nëpërmjet realizimit të trajnimeve për drejtorët, për shërbimin profesional, për edukatorët / mësimdhënësit-koordinatorë të Programit në kopshte dhe shkolla.

Është futur një sistem shpërblimi për arritjet e shkollave dhe kopshteve të Programit (nivel bronzi dhe argjendi dhe niveli i flamurit jeshil). U krijua një rrjet kombëtar i eko-shkollave dhe eko-kopshteve, të cilat në të njëjtën kohë bëhen pjesë e rrjetit ndërkombëtar të eko-shkollave dhe kopshteve.

Nëpërmjet "Programit të granteve të vogla", eko-shkollat/eko-kopshtet e shpërblyera në nivel flamuri jeshil dhe argjendi, patën të drejtë të aplikojnë për mbështetje financiare nga "OXO", pra për realizimin e një projekti mjedisor. Në këtë mënyrë janë realizuar projekte mjedisore në temat: efikasiteti energjetik, burimet e ripërtëritshme të energjisë, kursimi i ujit, mbeturinat, rregullimi i oborrit të shkollës etj.

Programi "Integrimi i edukimit mjedisor në sistemin arsimor të Maqedonisë" në vitin shkollor 2011/2012 është realizuar në 51 kopshte, 231 shkolla fillore dhe 55 shkolla të mesme nëpërmjet planifikimit të integruar në mësimdhënie dhe është pjesë e programeve vjetore të punës së tyre.

Nëpërmjet programit, Inspektorati Shtetëror Arsimor përfshiu pjesë të edukimit mjedisor në Vlerësimin e punës së shkollave, i cili me kohë jep një pasqyrë të qartë të zbatimit të tij, por edhe të aktiviteteve specifike të ndërmarra nga institucionet.

Nga viti akademik 2014/2015, "OHO" për herë të parë në Maqedoninë e Veriut realizon projektin "Eko Pako", si projekt për eko-shkollat fillore me flamur të gjelbër.

"OHO" zbatoi edhe programin "Reporterët e rinj mjedisorë", ku nxënësit e shkollave të mesme realizuan artikuj, foto dhe video, si dhe u vlerësuan në konkurse me tema mjedisore.

Vërejtje dhe sugjerime nga organizata:

Mësuesit dhe edukatorët që merrnin tekste në përgjithësi ishin të kënaqur me materiale të tilla, sigurisht për t'i përfshirë ato në mësimdhënie, pasi kishte një 'boshllëk' në arsim mbi temat me interes.

Të ruajë vazhdimësinë e stafit që do të jetë i interesuar për të vazhduar misionin e edukimit për ndryshimet klimatike dhe mjedisin. Kjo është, kur një fillon - një tjetër pastaj vazhdon.

Sipas përvojave me qasjen e institucionalizuar, institucionet arsimore duhet të ruajnë vazhdimësinë në programet dhe politikat e tyre ndaj këtij lloji edukimi.

Në lidhje me zyrat e Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës që i janë transferuar kësaj organizate, në të ardhmen duhet menduar për mënyrën e qëndrueshmërisë financiare të një zyre të tillë.

“GO GREEN”

“Go Green” është një organizatë ndërkombëtare mjedisore rinore që ofron edukim mbi ndryshimet klimatike dhe ndërmerr veprime për ta zbutur dhe përshtatur atë. Prioritetet dhe qëllimet strategjike të organizatës përqipen të zhvillojnë ndërgjegjësimin e të rinjve për të qenë nxitës të ndryshimit. Fokusi kryesor janë nxënësit e shkollave të mesme, kurse ata kanë punuar me nxënës të shkollave fillore. Organizata u regjistrua zyrtarisht në vitin 2010 dhe paralelisht u zhvillua procesi i themelimit të “Go Green” në Belgjikë.

Shoqata “Go Green” ka nisur një fushatë edukative “Bëhu i gjelbër”. Kjo fushatë po bëhet e njohur tek të rinjtë me klubet e shkollave të mesme “Bëhu i gjelbër”, si rrjet në mbarë Maqedoninë e Veriut – Shkup, Gostivar, Tetovë, Kërçovë, Prilep, Manastir dhe Kumanovë.

Ekipi i “Bëhu i gjelbër” mori përsipër menaxhimin e revistës “Ekology”, e cila u shpërnda pa pagesë për nxënësit e shkollave të mesme në Maqedoni. Nëpërmjet programit “Bëje vetë”, nxënësit e shkollave të mesme ishin mentorë të nxënësve të shkollave fillore mbi temën e lagjeve të qëndrueshme.

Në vitin 2015, organizata nisi fushatën “GG4Climate”, nëpërmjet të cilës të rinjtë u edukuan dhe paraqitën aplikime tek vendimmarrësit mbi ndryshimet klimatike dhe u prezantuan në Paris në “Konferencën Rinore”, në pritje të “Konferencës së Kombeve të Bashkuara mbi ndryshimet klimatike”.

Në vitin 2016, “Go Green” përgatiti dy libra akademikë – “Ndryshimet klimatike dhe burimet e ripërtëritshme të energjisë” dhe “Trajtimi i ujërave të zeza”, të cilat ligjërohen në Fakultetin e Inxhinierisë Mekanike në Shkup dhe në Fakultetin Teknik në Manastir.

Në vitin 2017 u zhvilluan Programe për orë pa pagesë me temën Klima dhe efikasiteti energjetik - materiale që përfshihen në arsimin formal dhe përdoren nga mësuesit e shkollave të mesme profesionale

(elektrike, mekanike, ndërtimore).

Në vitin 2018 do të publikojnë "Manual për pjesëmarrjen e të rinjve për ndryshimet mjedisore në shkollat e mesme", dhe vitin pasardhës një "Manual për llogaritjen e gjurmës së karbonit" të shkollave. Qëllimi i këtij të fundit, mjeti i sipërpërmendur është nxitja e masave më të mëdha për rritjen e efikasitetit energjetik në shkolla, si dhe nxitja e përdorimit të energjisë diellore si burim energjie për energjinë elektrike dhe ngrohjen.

"Go Green" inicioi gjithashtu një Peticion për të prezantuar arsimin mbi ndryshimet klimatike dhe shkollat me efikasitet energjetik.

"Go Green" në vitin 2020 është autor i hulumtimit "Përfaqësimi i arsimit për ndryshimet klimatike në arsimin fillor nëntëvjeçar në Republikën e Maqedonisë së Veriut". Dokumenti është baza për kërkesën e tyre për futjen e edukimit për ndryshimet klimatike në arsimin formal.

Organizata aktualisht është duke punuar në një platformë arsimore dixhitale ku do të futen video, mësimet digjitale dhe pyetësorë për tema me interes.

Vërejtje dhe sugjerime nga organizata:

Modeli “Bëje vetë” për zgjidhje të qëndrueshme është i dobishëm për të vazhduar të shërbejë në arsim

Për shkak të pandemisë, është e nevojshme të mendohet për digjitalizimin e materialeve që lidhen me mjedisin dhe ndryshimet klimatike.

Është e nevojshme të futet edukimi klimatik horizontalisht, në të gjitha lëndët, dhe jo vetëm nëpërmjet lëndëve si Biologjia, Fizikë apo Shoqëria, pra kjo të jetë një çështje ndërdisiplinore.

Klasat falas të edukimit klimatik janë ende një hap përpara, por nuk janë alternativa më e mirë. Sa kohë që kjo është një lëndë falas, me zgjedhje, shanset që ajo të mësohet tërësisht dhe në mënyrë efektive në shkolla janë të pakta.

Organizata thekson se Programet e edukimit mjedisor (formal dhe joformal) janë të vjetruara, pra tradicionale dhe nuk tregojnë një lidhje të drejtpërdrejtë dhe të dukshme ndërmjet edukimit mjedisor dhe edukimit për ndryshimet klimatike.

Programi “Integrimi i edukimit mjedisor në sistemin arsimor të Maqedonisë” nga shkurti 2015 është përfshirë në dokumentin zyrtar “Rregullorja për formën dhe përmbajtjen e programit vjetor të punës së shkollave fillore”, por nuk është më pjesë e rregullores së re nga viti 2020.

E ashtuquajtura “Paketë e gjelbër” mbulon vetëm arsimin fillor, por jo të mesëm.

ECO LOGIC

Shoqata qytetare "Eco Logic" është një organizatë ndërkombëtare që vepron në drejtim të mbrojtjes dhe përmirësimit të mjedisit, promovimit të praktikave moderne mjedisore, si dhe monitorimit dhe promovimit të parimit të qëndrueshmërisë. Organizata ka përvojë pune në lidhje me fëmijët, të rinjtë dhe të rriturit, duke u fokusuar në aktivitetet e edukimit joformal. "Eco Logic" ka rrjet për bashkëpunim me më shumë se 150 shkolla fillore dhe më shumë se 30 shkolla të mesme në mbarë Maqedoninë e Veriut.

Për një pjesë të madhe të ekzistencës së saj, ajo fokusohet në arsimin fillor dhe më vonë zgjerohet në aktivitete për kopshte dhe shkolla të mesme. E themeluar në vitin 2011, "Eco Logic" për herë të parë prodhoi një seri botimesh "Mbrojtësit e planetit", d.m.th. broshura të vogla, të shkurtra, interaktive me informacion mbi tema mbi ndryshimet klimatike, ndotjen e ajrit, efikasitetin energjetik dhe zhvillimin e qëndrueshëm. Ato ishin të destinuara për shkollat fillore të Komunës Qendër, e më pas vazhdon bashkëpunimi me Komunën e Karposhit, ku janë realizuar punëtori për mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm dhe u kushtohen nxënësve dhe stafit të shkollave, me qëllim të përforcimit njohurive të tyre për këto tema.

Në vitin 2014 organizimi zgjerohet në nivelin e Maqedonisë së Veriut dhe në të njëjtën kohë ka trajnime më intensive për mësimdhënësit, me qëllim që temat të mbarten dhe të përpunohen në të ardhmen. Ndërkohë, organizimi vazhdon me broshurat edukative për fëmijë dhe mësues.

Në vitin 2014 në shkollën fillore "J.H. Pestaloci" në Shkup organizohet i pari "Velo rodeo", një ngjarje që promovon zakone të shëndetshme, lëvizshmëri të qëndrueshme dhe siguri në komunikacion nëpërmjet prizmit të biçikletës. "Velo rodeo" vazhdon edhe sot, në kuadër të programit "Velo shkollat", i cili nga ana e tij u formua si rezultat i organizimit të tij. Nëpërmjet "Velo Rodeo" doli fakti se nxënësve u pëlqejnë shumë lojërat, si në klasë ashtu edhe jashtë saj. Prandaj, organizata vazhdon edukimin e saj bazuar në lojëra. Loja

e parë është "Eco lagje", si pjesë e një pakete së bashku me "Ruajtja e natyrës", por edhe manuale lehtësisht të kuptueshme për mësuesit mbi efikasitetin energjetik.

Lojërat edukative të "Eco Logic" përdoren si aktivitete mësimore dhe jashtëshkollore në rrjetin e tyre të shkollave në mbarë Maqedoninë. Bëhet fjalë për lojëra tavoline si "Velo Memorie", "Eco - Mos u zemëro burrë", "Analist i zhvillimit të qëndrueshëm", "Eco lagje", "Velo lagje", "Velo shtigje" e të tjera. Ato përfshijnë eko-kuize, eko-fakte për tema të ndryshme, si dhe burime edukative mbi ujin, mbeturinat, energjinë, energjinë elektrike dhe burimet njerëzore. Ato përfshijnë eko-kuize, eko-fakte për tema të ndryshme, si dhe burime edukative mbi ujin, mbeturinat, energjinë, energjinë elektrike dhe burimet njerëzore.

"Eco Logic" në punën e saj me shkollat e mesme mbështetet në temën e zhvillimit të qëndrueshëm. Ajo punon gjithashtu në projekte Erasmus që lidhen me temat e mjedisit, ndryshimeve klimatike, por edhe projekte që synojnë qëllimet e zhvillimit të qëndrueshëm, nëpërmjet të cilave takohet me organizata dhe bashkëpunon me to në fushën e mjedisit dhe ndryshimeve klimatike. Organizata është e përfshirë në një sërë projektsh për temat me interes, me rezultatet e fokusuara në nivel lokal (Maqedonia e Veriut), si dhe në nivel evropian. Si pjesë e këtyre projekteve në të cilat merr pjesë "Eco Logic", krijohen dhe zhvillohen burime dhe planprograme ndërkombëtare për shkollat fillore dhe të mesme, me tema si: aftësitë e shekullit të 21, vlerat morale, mjedisi dhe ndryshimet klimatike, zhvillimi i qëndrueshëm dhe qëllimet për zhvillimin e qëndrueshëm.

Kanë filluar aktivitetet me kopshte, por jo në formë sistematike, por në nivel punëtorish dhe trajnimesh dhe deri më tani janë realizuar trajnime në 15 kopshte. "Eco Logic" synon të vazhdojë punën me edukatorët dhe të krijojë materiale për tema me interes që do të dedikohen për institucionet parashkollore.

Vërejtje dhe sugjerime nga organizata:

Puna me nxënësit nga zonat urbane dhe rurale është e ndryshme, prandaj nevojitet komunikim dhe qasje e ndryshme ndaj temave me interes.

Mësimdhënësit/shkollat kanë përgatitur edhe raporte të shkurtra mbi efektin e eko-lojërave. Në përgjithësi, mësimdhënësit përgatiten për edukim mjedisor ose klimatik të bazuar në lojëra, duke pasur parasysh rezultatet dhe interesin e fëmijëve, në mënyrë që temat t'i përcjellin nëpërmjet lojës, dhe jo vetëm nëpërmjet mësimëve klasike. Megjithatë, edhe pse lojërat janë të dobishme dhe efektive, disa nga mësuesit theksuan se ata vetë lodhen nga procesi i lojërave, domethënë u duhet kohë shtesë për t'u përgatitur për klasën specifike ku do të punonin aktivitetet nëpërmjet eko-lojërave.

Për të krijuar një numër të madh të kopjeve të eko-lojërave për shkolla, është e nevojshme të gjendet një mekanizëm i përshtatshëm për paketa të tilla, sepse organizata ka ardhur në një situatë ku nuk ka burimet e veta, pra të jetë e kufizuar për të bërë një numër të madh, ose të paktën të mjaftueshëm eko-lojërash që do të përdreshin nga një shkollë specifike.

Arsimimi, edukimi i bazuar në lojëra mund të jetë efektiv edhe në shkollat e mesme, nëse përshtatet me moshën e nxënësve.

Disa mësimdhënës komentojnë se burimet dhe modulet e ndryshme për temat me interes mund të zbatohen vetëm në klasë, ose pas orëve të mësimit - të konsideruara në aspektin kohor.

Shumë mësimdhënës nuk e kanë problem kur planifikojnë aktivitete jashtëshkollore për tema me interes, por burimet që u ofrohen duhet të lehtësohen, ose të përpunohen pjesërisht ose pothuajse plotësisht, në mënyrë që t'i përdorin ato.

Disa mësimdhënës kanë komentuar se ka një numër të madh projektesh të OJQ-ve që hyjnë në shkolla, jo vetëm për mjedisin dhe ndryshimet klimatike, prandaj marrin shumë burime dhe është e vështirë të arrihet gjithçka. Prandaj, shumë nga projektet përfundimisht harrohen.

Në disa shkolla, puna për temat me interes është lënë në entuziazmin e mësimdhënësve individualë. Mësimdhënës të tillë duhet të gjenden dhe të motivohen për të ndihmuar edhe mësimdhënësit e tjerë. Nëpërmjet sistemit të "trajnitimit të trajnerëve", pra nëpërmjet të ashtuquajturve mësimdhënës mentorë, qëllimi është transferimi i përvojës, njohurive dhe kompetencave për tema me interes.

“INSTITUTI PËR STUDIME TË KOMUNIKIMIT” (ISK)

Një institut kërkimor jofitimprurës që ofron kryesisht diploma master. Gjithashtu, “Instituti për Studime të Komunikimit” (ISK) vitet e fundit ka krijuar produkte të ndryshme të destinuara për edukimin mjedisor dhe ndryshimet klimatike për fëmijët e vegjël, por edhe arsimin fillor dhe të mesëm, si dhe për qytetarët e moshuar dhe kjo është realizuar përmes programeve , projekte dhe fushata publike.

Nëpërmjet fushatës “Mos injoroni! Reago ” është përpiluar manuali “Ftojani Klimën”, i cili përmban plane mësimore mbi ndryshimet klimatike për nxënësit e klasave nga një deri në të pestën. Gjithashtu, nëpërmjet “Bibliotekës” virtuale ka gjithnjë e më shumë materiale online, stripa dhe manuale në kuadër të nxitjes së ideve kreative dhe interesante për një të ardhme më të gjelbër. Materialet origjinale janë përkthyer nga anglishtja për mbështetje të Qëllimeve të zhvillimit të qëndrueshëm të OKB-së. Nëpërmjet “Mos injoroni! Reagoni”, në fushatën shoqëruese të ndryshimeve klimatike, ISK realizoi edhe postera për nxënësit e shkollave të mesme, me titull “Biodiversiteti dhe ndryshimet klimatike”. Këto përfshijnë pisha xhuxh, mollë, rrush dhe krizantemë - bimë që janë të rrezikuara nga ndryshimet klimatike. Këto burime janë sigurisht burime të hapura për t'u përdorur.

Në vitin 2020, Instituti nisi projektin “Veprimi lokal për politika më të mira mjedisore”. ISK dhe “Shoqëria Ekologjike Maqedonase” (SHEM) brenda dy viteve trajnojnë eko-aktivistë dhe nxënës të shkollave të mesme nga Pellagonia, Ohri, Strumica, Tikveshi, Demir Kapia dhe Prespa se si të iniciojnë dhe paraqesin një problem në rajonin e tyre, dhe në të cilin zgjidhjet do të përfshijnë qytetarët dhe institucionet. Projekti gjithashtu parashikon zhvillimin e burimeve edukative online, trajnimeve, eko-kampeve dhe kërkimeve në terren, të cilat duhet të kontribuojnë në krijimin e një modeli të edukimit joformal, i cili në të ardhmen mund të përdoret në rast të shkeljes së të drejtës për një mjedis të shëndetshëm. Nëpërmjet projektit u realizua edhe projekti “Prioritetet lokale për mbrojtjen e mjedisit në rajonet me zona të mbrojtura”.

Të gjitha burimet falas të ISK, të cilat janë për nxënësit dhe mësimdhënësit e shkollave të mesme, mund

të gjenden përmes platformës "Digitakt". Kjo është një bazë të dhënash që lidh kategori të tilla si mjedisi dhe aktivizmi.

ISK ka gjithashtu një platformë mjedisore edukative "Në shtëpi", e krijuar për audiencë të ndryshme të synuara dhe përfshin dokumentarë edukativë. Ndër të tjera, Instituti zbaton projektin "Klasa eco" nëpërmjet "Në shtëpi", me qëllim zhvillimin e edukimit mjedisor. Këtu janë materiale të shkurtra vizuale me tekst si "Çfarë është degradimi", "Përdor ujin me përgjegjësi", "Çfarë është një specie rreptësisht e mbrojtur", "Çfarë është fragmentimi i habitatit", "Çfarë janë shërbimet e ekosistemit" etj.

Vërejtje dhe sugjerime nga organizata

Shkollave fillore dhe të mesme në përgjithësi u mungojnë materialet për ndryshimet klimatike dhe mjedisin.

Ka organizata që ofrojnë trajnime për tema me interes, por nuk kanë materiale përkatëse në gjuhën maqedonase dhe shqipe, të cilat do të përmbajnë tema dhe detyra për t'i ndarë me nxënësit, ose për t'ua prezantuar atyre.

Materialet që do të përdoren në arsimin formal ose joformal mbi ato tema, përveçse do të jenë manual, udhëzues, udhëzues ose poster, mund të jenë edhe ndërveprues.

Llojet e ndryshme të mediave dhe produkteve të komunikimit i përkasin gjithashtu grupit të materialeve edukative për transferimin e njohurive dhe të nxënit. Video dhe audio podcast, dokumentarë, infografikë, postime edukative - e gjithë kjo mund të ndihmojë në procesin arsimor dhe ta bëjë më interesante dhe argëtuese të kuptuarit e përmbajtjes rreth mjedisit dhe ndryshimeve klimatike. Këta janë gjenerata digjitale që duan të klikojnë, shohin dhe dëgjojnë mbi të gjitha;

Baza e të dhënave me organizatat që ofrojnë produkte arsimore mjedisore dhe/ose klimatike dhe mund të ndihmojë mësuesit dhe studentët.

SHOQËRIA EKOLOGJIKE MAQEDONASE (MESH)

Qëllimet kryesore të “Shoqërisë ekologjike maqedonase” (MESH) janë promovimi i ekologjisë si shkencë, mbrojtja dhe promovimi i mjedisit dhe natyrës, përhapja e njohurive mjedisore dhe promovimi i edukimit mjedisor, si dhe promovimi i parimit të zhvillimit të qëndrueshëm.

Shoqëria ekologjike maqedonase realizon programin “Edukim ekologjik”, i cili ofron mësim për kafshët dhe bimët. Si pjesë e projekteve në vazhdim ose si projekte dhe programe të veçanta, MESH ka zhvilluar një sërë përmbajtjesh edukative për lloje të ndryshme të kafshëve dhe bimëve, si dhe metoda për vëzhgimin dhe studimin e tyre.

Është krijuar një paketë edukative për zogjtë, për trajnerët që punojnë me fëmijë që nga mosha e hershme në zonat rurale apo të vogla urbane në mënyrë që të kalojnë më shumë kohë në natyrë dhe ta studiojnë atë nga afër - nëpërmjet lojërave interaktive që lidhen me zogjtë. Pakoja edukative është në dispozicion në gjuhën maqedonase dhe është për të gjithë mësimdhënësit dhe edukatorët. Krahas kësaj pakete përgatiten edhe përmbajtje edukative, përkatësisht mësim dhe detyra ndërvepruese për nxënësit nga klasa e parë deri në të pestën, ku prezantohen shpendët e egër dhe mjedisi i tyre dhe në këtë mënyrë thellohen njohuritë e fëmijëve për këtë temë, por edhe nxitet një dashuri të ndryshme për natyrën. Këtu përfshihen postime dhe përmbajtje të shkurtra informuese për zogjtë, dietën e tyre, migrimin, por edhe mënyrën se si të vëzhgoni dhe studioni këto kafshë. Ligjëratat përfshijnë zogjtë shtegtarë, qukapikun e bardhë, shkabën egjiptiane dhe shumë lloje të tjera.

Përmbajtja edukative e bimëve përfshin postime dhe përmbajtje të shkurtra informuese, që përfaqësojnë botën e tyre të qetë, por tepër emocionuese. Ato mbulojnë shumë tema që pasqyrojnë jetën e bimëve, rolin e tyre në jetën tonë dhe mbijetesën e tyre. E gjithë paketa edukative përmban lloje të ndryshme materialesh - nga librat me figura, broshurat, mësimet dhe ushtrimet, si dhe udhëzues për njohjen e bimëve dhe habitateve në natyrë.

Paketa edukative për rrëqebullin e Ballkanit përfshin publikime dhe përmbajtje informative që përfaqësojnë këtë mace misterioze, pasqyrojnë jetën, shtëpinë dhe zakonet e saj të përditshme, sjelljen gjatë gjithë vitit, kërcënimet për mbijetesën dhe të ngjashme. Për çdo temë përgatiten detyra ndërvepruese sipas moshës. Kjo paketë është për nxënësit e shkollave fillore, por disa nga aktivitetet u prezantohen fëmijëve të moshës parashkollore si dhe nxënësve të shkollave të mesme. Përmbajtjet mësimore përgatiten në gjuhën maqedonase dhe shqipe dhe i gjithë mësimi zhvillohet në mënyrë sistematike, para së gjithash në shkollat fillore që ndodhen në zonat ku jeton rrëqebulli i Ballkanit, por natyrisht edhe në shkollat jashtë territorit të tij të shpërndarjes, interesit dhe kërkesës së ekipi mësimor. Krahas edukimit klasik të fëmijëve, ka një edukim të vazhdueshëm të banorëve vendas dhe grupeve të synuara (gjuetarë, fermerë, endacakë, çerdhe, alpinistë, grupe entuziaste).

Nëpërmjet "Ambientalistëve të rinj", ata bëjnë thirrje publike për dhënien e granteve për ambientalistët e rinj. Programi zbatohet në vitet 2009, 2010, 2020 dhe 2021 dhe synimi është të ofrojë mbështetje për ndërtimin e kapaciteteve kombëtare mjedisore.

Në vitin 2020 ka filuar projekti "Veprim lokal për politika më të mira për mbrojtjen e mjedisit" me "Institutin për Studime të Komunikimit", nëpërmjet të cilit trajnohen eko-aktivistë dhe nxënës të shkollave të mesme nga Pellagonia, Ohri, Strumica, Tikveshi, Demir Kapija dhe Prespa. Gjegjësisht si të fillojnë aktivitete të caktuara për të paraqitur një problem të caktuar në rajonin e tyre, kurse në zgjidhjen e të cilave do të përfshihen qytetarët dhe institucionet. Projekti parashikon gjithashtu zhvillimin e burimeve arsimore në internet, trajnime, eko-kamp dhe kërkime në terren që duhet të kontribuojnë në krijimin e një modeli të edukimit mjedisor joformal.

Projekti ka realizuar edhe kërkimin "Prioritetet lokale për mbrojtjen e mjedisit në rajonet me zona të mbrojtura", i cili parashtron pyetjen se cilat janë problemet më të vështira në zonat e synuara. Hulumtimi fokusohet edhe në faktin se në arsimin formal mësohet shumë pak për ekologjinë dhe mbrojtjen e mjedisit.

Vërejtje dhe sugjerime nga organizata

Edukimi mjedisor në sistemin arsimor në Republikën e Maqedonisë së Veriut nuk është përfaqësuar sa duhet.

Mungon gjithashtu ndërgjegjësimi institucional për mbrojtjen e mjedisit.

Fëmijët janë gjithnjë e më pak në kontakt me natyrën, kurse shkollat dhe institucionet e tjera arsimore kanë nevojë për më shumë inkurajim, burime dhe kohë për t'i kushtuar vëmendje edukimit mjedisor dhe edukimit të natyrës.

QENDRA RAJONALE E MJEDISIT (QRM)

Zyra e QRM-së në Maqedoninë e Veriut ka qenë e pranishme në vend nëpërmjet një koordinatori lokal që nga korriku i vitit 1993 dhe zyrtarisht filloi të funksionojë në janar 1995.

Programet e zhvillimit të QRM-së janë krijuar për të promovuar fusha të tilla si menaxhimi i integruar i mbetjeve dhe burimeve ujore, vlerësimi strategjik mjedisor, bashkëpunimi me sektorin e OJQ-ve, rritja e ndërgjegjësimit mjedisor publik dhe edukimi për zhvillim të qëndrueshëm.

QRM-ja po zhvillon gjithashtu mjete edukimi multimedial për zhvillim të qëndrueshëm, si "Paketa e gjelbër" dhe "Paketa e gjelbër – Junior". Ato janë zhvilluar edhe në formën e manualeve për

mësimdhënësit, nga QRM-ja në periudhën 2006-2012. Paketat ishin falas për të gjitha shkollat fillore në Maqedoninë e Veriut dhe u shpërndanë me mbështetjen e Byrosë për Zhvillimin e Arsimit, e cila do të ishte edhe kontrolluese, dhe pas përfundimit të projektit të monitorohej niveli i përdorimit të Tekstit shkollor, d.m.th. mësimdhënie që ka pika kontakti me fushat që lidhen me mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm.

Gjatë realizimit të projektit janë trajnuar nga 500 deri në 550 mësimdhënës, nga gjithsej 350 shkolla në vend. "Paketa e gjelbër" është menduar për mësimin lëndor, përkatësisht për klasat nga e gjashta deri në të nëntën, ndërsa "Paketa e gjelbër – Junior" për mësimin nga klasa e parë deri në të pestën.

Praktikisht manuali kishte për qëllim të ishte një lloj ndihme për mësimin me zgjedhje në mjedis (ku sipas Programit të shkollës fillore të Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës ishte planifikuar të përfshinte një sërë klasash), për të cilat mësimdhënësit e lëndëve: biologji, kimi, fizikë, gjeografi ose mësimdhënësit e fillores për lëndën Shkencat e natyrës (ose Njohja e natyrës) mund të realizojnë orën e mësimi duke përdorur këto manuale.

Paketat multimediale të përfshira:

- (1) Manual me shpjegime për përmbajtje të ndryshme tematike që kanë të bëjnë me mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm (në formën e mësimëve të përpunuara me aktivitete) dhe me një tabelë të disponueshme të planeve mësimore;
- (2) DVD me video të shumta në lidhje me temat e trajtuara, si dhe lojëra njohurish (pyetje kuiz dhe zgjidhje problemesh).

ORGANIZATA TË TJERA TË SHOQËRISË QYTETARE DHE PROJEKTET E TYRE PËR TË RINJTË DHE ME TË RINJTË

OSHC-të dhe projektet, programet dhe burimet e tyre për të rinjtë në arsimin formal ose joformal, ose projekte dhe veprime që përfshijnë të rinjtë, duke u fokusuar në tema mjedisore ose ndryshime klimatike

Logoja e organizatës	Emri i organizatës	Projekt / Program / Burim / Veprim
	"Hajde Maqedoni"	Program mësimor për shërbimet e mbetjeve ushqimore me nxënës të shkollave të mesme.
	"Ambrosia"	Nëpërmjet projektit "Reduktimi i CO2 dhe kursimi i financave me zëvendësimin e lëndëve djegëse fosile me burim të ripërtëritshëm", në Institucionin parashkollor në Pehçevë, është krijuar udhëzuesi i cili i referohet kopshtit "7 Shtatori" në Pehçevë. Në kuadër të të njëjtit projekt janë mbajtur trajnime me edukatorë për efikasitetin energjetik.
	"ARNO"	Konkursi – "Idetë e gjelbra", ku midis pjesëmarrësve dhe fituesve të "Ideve të Gjelbra" janë edhe të rinj. Fituesit deri më tani janë duke zhvilluar biznese që kanë të bëjnë me mbetjet, riciklimin, prodhimin organik, prodhimin e peletave nga mbetjet e biomasës dhe të ngjashme.

	<p>“Art Point – Gymno”</p>	<p>Nëpërmjet projektit “Natyra paralajmëron” – aktivitete të komunitetit për mbrojtjen e biodiversitetit, u krijua manuali “Për një Demir Hisar të pastër – Të bëjmë kompostim!” të cilin mund ta përdorin nxënësit e shkollave të mesme. U krijua gjithashtu një libër edukativ ngjyrosësh për fëmijë dhe të rritur – “Bota e mrekullueshme e kompostimit”.</p>
	<p>“Villa Zora”</p>	<p>Në bashkëpunim me shkollat fillore, njësi zbulues “Villa Zora” ka organizuar një ndërthurje me biçikleta në parkun e qytetit në Veles.</p> <p>Për shënimin e ditës së pranverës, kjo kompani së bashku me nxënësit nga klasa e parë deri në të tretën nga shkolla fillore “Rajko Zhinzifov” nga Gorno Orizari, zhvilluan një aksion për grumbullimin e ambalazheve PET.</p>
	<p>“Qendra vullnetare Shkup”</p>	<p>Në vitin 2020, nëpërmjet projektit të tyre rinor “Rinia evropiane në ballë të qytetarisë aktive: Një udhërrëfyes për një momentum kolektiv jug-veri-lindje-perëndim”, u shfaq platforma “Për një Maqedoni më të pastër”, nëpërmjet së cilës zbatohen eko-aksionet. Iniciativa KavInAction u krijua gjithashtu nëpërmjet këtij projekti.</p>
	<p>“Gjeosfera”</p>	<p>Projekti “Zgjojeni vetëdijen EKO në veten tuaj”, i cili përfshinte anketimin e nxënësve, organizimin e leksioneve dhe seminareve, zbulimin e deponive, hartimin e zonave të gjelbra dhe propozimin e zgjidhjeve për rritjen e ndërgjegjësimin ekologjik tek popullata.</p> <p>“Gjeosfera” në vitin 2019 ka realizuar lojën edukative “Monopoli i mjedisit”, e cila ndër të tjera është edhe për të rinjtë. Loja lidhet me çështjet e ndotjes së ajrit dhe ujit, mbipopullimit, shpyllëzimit, ozonosferës, ngrohjes globale dhe të ngjashme.</p>

	<p>"Lëvizja për mjedisin Molika – DOM"</p>	<p>Projekti "Sherbela - shërim për shekullin", me qëllim të motivimit të popullatës së re në dy rajone - Rajoni i Pellagonisë dhe Rajoni i Maleshevës, të fillojnë kultivimin e sherbelës.</p>
	<p>„Ekvalis“</p>	<p>Shkëmbimi ndërkombëtar i rinisë – “Liderë pozitive për ndryshimin e mjedisit” që mbulon tema që lidhen me mbetjet zero, ngrohjen globale dhe ekologjinë. Në vitin 2021, Ekvalis i propozoi Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës një Program të Shërbimit Komunitar. Ideja u drejtohet nxënësve të shkollave të mesme, nëpërmjet sistemit formal për të inkurajuar punën e dobishme shoqërore, nëpërmjet mentorëve me 10 orë gjithsej shërbim në komunitet.</p>
	<p>“EKOVIDA“</p>	<p>Me projektin “Zbutja e efektit të ishujve të nxehtësisë urbane”, ata punojnë në trajnimin e eko-aktivistëve të rinj, inkurajimin e të rinjve për masa inovative, prodhimin e fidanëve të specieve autoktone dhe organizimin e aksioneve mjedisore për mbjelljen e pemëve.</p> <p>Projekti “Fitoremeditim në shkollë” është për shkollat fillore, kurse “Eko kopsht” – me qëllim të rritjes së njohurive të nxënësve nëpërmjet rregullimit ekologjik të oborrit të shkollës në fshatin Dolni Disan.</p>
	<p>“EKOZVON”</p>	<p>Punëtori edukative me temë “Planeti i shëndetshëm – Jetë e shëndetshme”.</p>
	<p>“Eko-ndërgjegjësimi”</p>	<p>Manualet “Ekosistemet” dhe “Energjia dhe burimet e energjisë” për nxënësit e klasave të katërta deri në të nëntat.</p>

„Zdravec 2002”

Së bashku me nxënësit e shkollave të mesme nga Makedonska Kamenica janë realizuar të ashtuquajturat 'ekopatrulla'.
Nëpërmjet projektit “E ardhmja e ambientalistëve të rinj të Makedonska Kamenicës”, nga nxënësit e klasës së gjashtë dhe të shtatë të shkollës së mesme “Kirili dhe Metodi” vendosen stola.

“Arka e gjelbër”

Ngritja dhe mirëmbajtja e një kopshti edukativ demonstrues për fëmijë në qendrën sociale “Shpresa” në Shuto Orizar, nga viti 2013 deri në vitin 2015. Paralelisht, trajnime për fëmijë, vullnetarë dhe staf në fushën e dizajnit të permakulturës.

“ZEOOOP”

Projekti “Mjedisi ju ndryshon - vëzhgoni, studioni, hulumtoni”, për të edukuar mësime të mësimit mbi sfidën e edukimit mjedisor. Nëpërmjet këtij projekti, mësime të mësimit e shkollës së synuar fitojnë kapacitete të përmirësuara për avokimin dhe mobilizimin e çështjeve që kanë të bëjnë me ndryshimet klimatike, njohuritë e nevojshme për konceptin dhe problemet e ndryshimeve klimatike, si dhe aftësi praktike që duhet t'u transmetohen nxënësve nëpërmjet aktiviteteve.

“IMOR”

Projekti “Uji i pastër për një botë të shëndetshme” i cili përfshin punëtorë edukative në shkollat fillore në Komunën e Karposhit, Shkup, por edhe punimin e posterave dhe pankartave me temën “Çdo pikë kushton”.
Në bashkëpunim me shkollat fillore është realizuar projekti mjedisor “Fëmijët në veprim për një mjedis më të pastër”. Projekti ka krijuar punëtorë kreative edukative dhe punëtorë për proceset kërkimore.

"Forumi arsimor rinor"

Në vitin 2011, së bashku me disa organizata, FAR është nënshkrues i Platformës për qëndrueshmëri rinore.

FAR është gjithashtu autor i botimit "Eko Ditari" - aktivistë të rinj nga klubet artivizëm japin udhëzime për zgjidhjen kritike të problemeve në komunitet, eko-simbole dhe shpjegime, faqe kompost, faqe për kujdesin e bimëve, ditar 12-mujor dhe ekokuiz.

Në bashkëpunim me ICS në vitin 2021 janë realizuar një sërë leksionesh online për mbrojtjen e mjedisit.

"Të rinjtë munden"

Iniciator i "Ditës sociale" - një mjet që duhet të bëhet i njohur për të rinjtë në nivel kombëtar në vitet në vijim. Qëllimi i Ditës sociale është të vendosë solidaritet midis të rinjve gjatë ditëve të tyre të shkollës, të frymëzojë qytetarinë aktive dhe zhvillimin social të udhëhequr nga të rinjtë, duke përfshirë aktivitetet mjedisore.

"Polimat 13"

Projekti "Libër me figura eko lozonjare" i cili është për fëmijët deri në 8 vjeç.

Më pas projekti "Rinia në aksionin klimatik" për të rinjtë e moshës 13 deri në 17 vjeç në Komunën e Bogdancit, me qëllim të vetëdijesimit për ndryshimet klimatike.

"Koalicioni Rural"

Është krijuar Klubi rural rinor, ku janë të anëtarësuar të rinj nga zonat rurale.

	<p>"Tisovec"</p>	<p>Organizohen të ashtuquajturat 'Eko-kampe', ku marrin pjesë fëmijë nga fshatrat e Tikveshit.</p> <p>Bashkë me Komunën e Kavadarit, Tisovec kanë realizuar "Eko-kuize", me qëllim që nxënësit e shkollave fillore të tregojnë njohuritë e tyre në fushën e ekologjisë nëpërmjet konkursit, por edhe në përgjithësi të ndërgjegjësojnë nxënësit për problemet mjedisore.</p>
	<p>"CED"</p>	<p>Ndërmjet viteve 2009 dhe 2014, ata krijuan programin "Mjedis i pastër - e ardhme e shëndetshme". Ky program kishte për qëllim ngritjen e vetëdijes së banorëve, të rinj dhe të vjetër, për metodat e mbrojtjes së mjedisit, promovimit dhe mbrojtjes së rajonit të Malit Sharr dhe florës dhe faunës së tij, si dhe promovimin e turizmit të ndërgjegjshëm ndaj mjedisit në rajon Mali Sharr.</p>
	<p>"Qendra për ndryshimet klimatike"</p>	<p>Projekti "Energjia nga mbetjet për një të ardhme të qëndrueshme!", i cili synon të arrijë edukimin teorik dhe praktik, në mënyrë që të rinjtë të jenë aktivë në fushatën për zhvillim të qëndrueshëm.</p>
	<p>"CeProSARD"</p>	<p>Në vitin 2018 ka punuar në përforcimin e arsimit në shkollat e mesme teknike duke prezantuar programe arsimore për qëllimet e zhvillimit të qëndrueshëm. Grupet e synuara të projektit ishin stafi mësimdhënës dhe nxënësit e shkollave të mesme me drejtime teknike (ndërtimore, mekanike dhe elektrike) në Shkup, Gostivar, Tetovë dhe Kriva Pallankë dhe pushtetet lokale, OSHQ që punojnë në fushën e zhvillimit të qëndrueshëm, si dhe mësimdhënësit dhe nxënës të shkollave të mesme të vendit.</p>

HARTA - LISTA E ORGANIZATAVE DHE AKTIVITETEVE TË TYRE NË FUSHËN E MJEDISIT, NDRYSHIMEVE KLIMATIKE, ZHVILLIMIT TË QËNDRUESHËM, ARSIMIT DHE POLITIKAVE RINORE

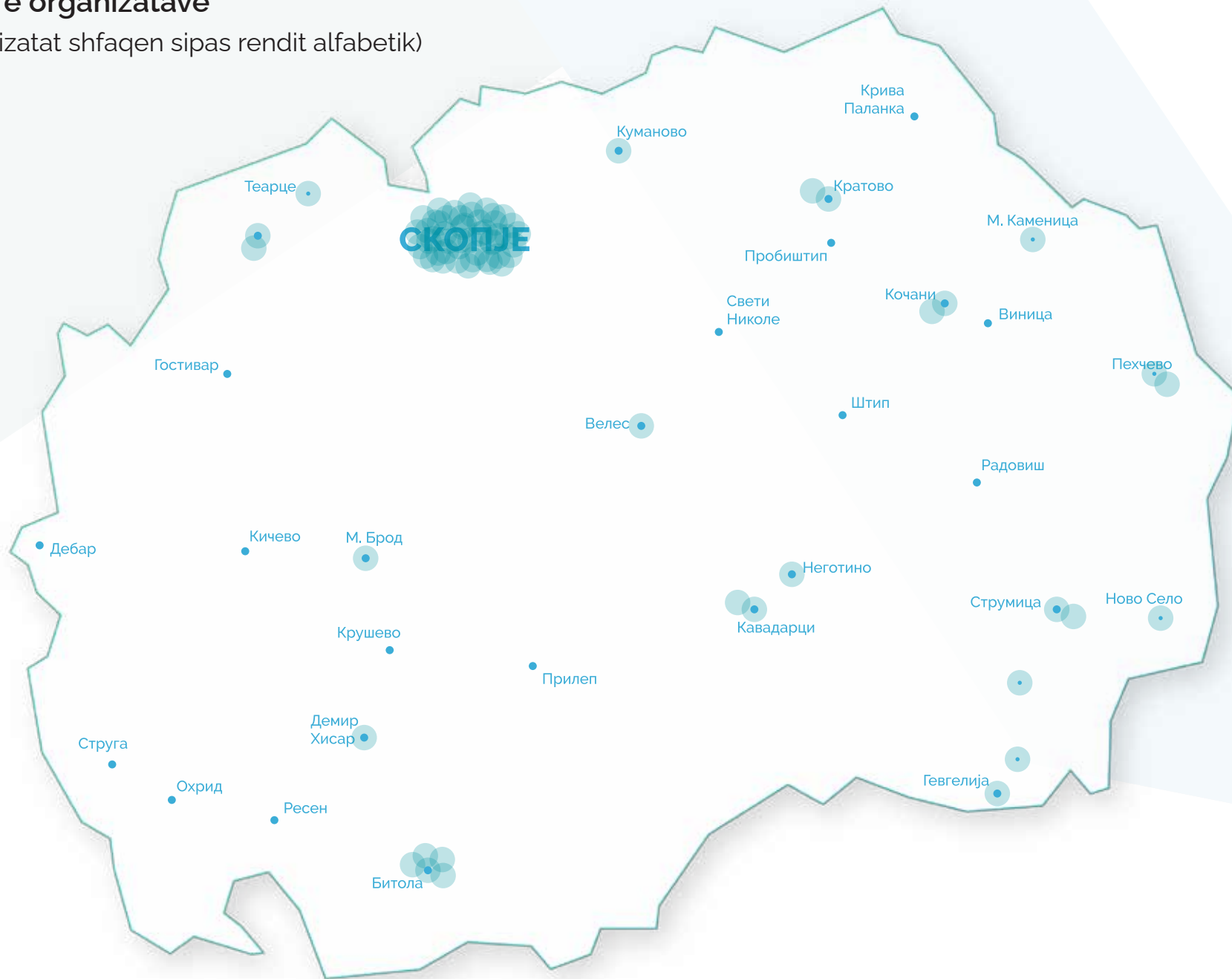
Ky seksion zbulon dhe harton kolektivisht OSHQ-të që në të ardhmen mund të rrjetëzojnë, bashkëpunojnë, trajnojnë dhe forcojnë, në mënyrë që të punojnë në nivel lokal për integrimin e edukimit mjedisor dhe ndryshimeve klimatike në çdo nivel të sistemit arsimor.

U bënë biseda me organizata, u zbuluan dhe u analizuan aktivitetet e programit dhe projektit të tyre. Ato zgjidhen metodologjikisht sipas qëllimeve, vizioneve dhe aktiviteteve me interes: mjedisi, ndryshimet klimatike, zhvillimi i qëndrueshëm, politikat arsimore dhe rinore, për të marrë një listë të organizatave që do të rriteshin në të ardhmen, do të komunikonin me organizata të tjera dhe do të përdori aftësitë dhe kapacitetet e saj në krijimin e qëllimeve arsimore.

Për nevoja të hartëzimit janë shfrytëzuar dhe kryqëzuar të dhënat nga disa regjistra nga Qeveria, nga Qyteti i Shkupit, "Agjencia për Rini dhe Sport", "KARNM", "Koalicioni Rural", "Civica" dhe të tjerë.

Harta e organizatave

(Organizatata shfaqen sipas rendit alfabetik)

“Hajde Maqedoni” (Shkup) Aktivitetet me interes: Mjedisi

Shoqata e Mjedisit të Pastër.

“Hajde Maqedoni” organizoi dhe mori pjesë në aksione të ndryshme lokale dhe kombëtare për pastrimin e vendeve. Kjo organizatë dikur krijoi një sistem pilot për ripërdorimin dhe dhurimin e tekstileve, por edhe sistemin e parë të dhurimit të ushqimit në Maqedoninë e Veriut. Shoqata u fokusua në temën “Mbetjet ushqimore” - edukimi dhe aftësimi në sektorin qytetar, privat dhe qeveritar për të adresuar mbetjet ushqimore, duke përfshirë testimin e Programit të mësimin të shërbimeve të mbetjeve ushqimore me nxënës të shkollave të mesme, duke avokuar për ndryshime ligjore për të mbështetur donacionet me tepricë ushqimore, si dhe krijimin e një rrjeti rishpërndarjeje ushqimore.

“Hajde Maqedoni” në vitin 2018 ishte iniciatore e platformës “Të gjithë të ngopur”, sistem për dhurimin e ushqimeve të tepërta, duke qenë se janë regjistruar një numër prej 450.000 qytetarëve të cilët nuk kanë mundësi të përballojnë të gjitha vaktet e ditës.

Kontakt:

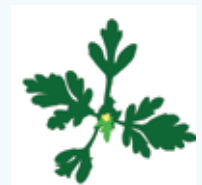
078 / 259-614

kontakt@ajdemakedonija.mk

<https://www.facebook.com/AjdeMakedonija/>

“Ambrosia” (Pehçevë)

Aktiviteti: Mjedisi, Zhvillimi i Qëndrueshëm

Shoqata “Ambrosia” – Qendra për Bimë Mjekësore dhe Frutat e Pyllit, punon në fushën e mbrojtjes së mjedisit dhe zhvillimit të qëndrueshëm. Ajo është organizatore i ligjëratave për monitorim më të lehtë të ndotjes së tokës. Ka bashkëpunim me shkollat fillore në Pehçevë për organizimin e të ashtuquajturve

“eko-ngjarjet”, si pjesë e projektit “Rinia dhe natyra – Partnerë për të ardhmen”. Ambrosia zhvilloi gjithashtu seminare mbi përdorimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore, që synonin të rinjtë e moshës 11 deri në 15 vjeç. Ajo ka realizuar projektet “Politika e përbashkët e integruar për ekonomi me karbon të ulët në rajonin ndërkufitar” dhe “Reduktimi i CO2 dhe kursimi i financave me zëvendësimin e lëndëve djegëse fosile me burim të rinovueshëm në Institucionin parashkollor në Pehçevë”.

Kontakt:

centar.ambrozija@gmail.com

<https://bit.ly/3x3CSoE>

“ARNO” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Zhvillimi i qëndrueshëm

Përpjekjet e Shoqatës për inovacione sociale “ARNO” kanë për qëllim hartimin dhe zbatimin e qasjeve të reja për zgjidhjen e sfidave shoqërore. Sipas tyre, çelësi i së ardhmes është zhvillimi i qëndrueshëm, ndaj mendojnë në detaje të gjitha gjërat që bëjnë, pra çfarë ndikimi kanë në ekonomi, shoqëri dhe mjedis. Ata mbrojnë etikën, përgjegjësinë sociale dhe filantropinë në biznes. Fushat që i mbulojnë me punën e tyre janë filantropia, arsimiti profesional, sipërmarrja sociale, inovacioni social, barazia gjinore, zhvillimi i qëndrueshëm, arsimiti, rinia dhe ekonomia e gjelbër. Dallohen për konkursin “Idetë e gjelbra” të cilin e organizojnë çdo vit dhe midis pjesëmarrësve dhe fituesve të “Ideve të gjelbra” janë edhe të rinj. Fituesit deri më tani janë duke zhvilluar biznese që lidhen me mbetjet, riciklimin, prodhimin organik, prodhimin e peletave prej biomasës dhe të ngjashme.

Kontakt:

077/855-832

contact@arno.org.mk

<https://arno.org.mk/mk/>

"Art Point - Gumno" (Demir Hisar)

Aktivitetet me interes: Zhvillimi i qëndrueshëm, mjedisi

Qendra ndërkombëtare për art dhe zhvillim të qëndrueshëm.

Organizatë jofitimprurëse e vendosur në fshatin Sloeshticë, Demir Hisar, në pjesën jugperëndimore të Maqedonisë së Veriut. Aktivitetet e "Art Point - Gumno" janë të fokusuara tek arti, kultura, kujdesi për mjedisin dhe zhvillimin ekonomik lokal të rajonit të Demir Hisarit të epërm.

Ndër të tjera, ka punuar dhe bashkëpunuar në projekte për mbetjet, pastrimin e rajonit lokal, por edhe me nxënës të shkollave fillore për rëndësinë e bimëve dhe biodiversitetit. Po zbatojnë projektin "Natyra paralajmëron" - për aktivitetet komunitare që lidhen me mbrojtjen e biodiversitetit.

Në vitin 2019 u krijua manuali "Për një Demir Hisar të pastër - Le të bëjmë kompostim!", Gjithashtu libër edukativ për t'u ngjyrosur për fëmijë dhe të rritur - "Bota e mrekullueshme e kompostimit".

Kontakt:

070/221-694

071/334-799

047/271-636

artpoint@t-home.mk

<https://artpoint-gumno.org.mk/>

“Zgjohu”(Wake up) (Shkup) **Aktivitetet me interes: Mjedisi, rinia**

“Zgjohu” (“Wake up”) është një shoqatë e krijuar me qëllim që të sjellë ndryshime pozitive në shoqëri dhe nëpërmjet aktiviteteve të saj të kontribuojë që njerëzit të jenë më të lumtur dhe të punojnë aktivisht në zhvillimin e tyre personal. Nëpërmjet punës së tij, “Zgjohu” synon të rrisë ndërgjegjësimin qytetar në fushën e ekologjisë, mjedisit, njerëzimit, energjisë dhe zhvillimit të qëndrueshëm. Përpiqet për krijimin dhe realizimin e ngjarjeve që zhvillojnë shprehitë ekologjike, kulturore, arsimore dhe sportive të njerëzve. Organizata përbëhet nga të rinj.

Kontakt:

info@wakeup.mk

<https://wakeup.mk>

<https://www.facebook.com/mkwakeup>

“Villa Zora” (Veles) **Aktivitetet me interes: Mjedisi**

Aktivitetet e përgjithshme të ED “Villa Zora” janë në përputhje me nevojat e qytetarëve dhe aktivistëve të qytetit të Velesit për të mbrojtur zonën e tij. Aktivitetet janë të fokusuar në edukimin, mbrojtjen dhe parandalimin e mjedisit dhe zgjidhjen e problemeve mjedisore të akumuluar ndër vite. Kjo organizatë ndër vite ka krijuar një numër të madh aktivistësh dhe aktivistësh të arsimuar për një mjedis të shëndetshëm.

“Villa Zora” punon me prodhuesit e ushqimit (fermerët), qytetarë dhe të rinj nga Komuna e Velesit me qëllim të edukimit dhe vetëdijesimit në fushën e mjedisit. Gjithashtu realizon projekte dhe aksione që kanë të bëjnë me mjedisin e pastër, fitoramikimin e tokave të ndotura, por edhe aksione me shkolla, çiklizëm e të ngjashme.

Organizata ishte një nga udhëheqësit në mbylljen e shkrites në Veles.

Kontakt:

071/264-199

070/606-069

043/233-023

vilazora@t-home.mk

<http://www.vilazora.org.mk/>

“Qendra vullnetare Shkup” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Të rinjtë

“Qendra Vullnetare Shkup” është një organizatë joqeveritare rinore e themeluar në vitin 2005 nga ish SHVE. Qëllimi kryesor i organizatës është ofrimi i arsimit joformal për të rinjtë në fusha të ndryshme, në nivel lokal dhe ndërkombëtar. Qëllimi është promovimi i idesë së vullnetarizmit dhe lidhja e të rinjve pavarësisht nga kombësia, feja, statusi politik, ekonomik apo social.

Qendra vullnetare bën përpjekje për të zhvilluar një shoqëri civile multikulturore, për të forcuar strukturën ekzistuese demokratike, për të përmirësuar afirmimin e të rinjve përmes aftësive dhe aftësive të tyre individuale për të lidhur të rinjtë për bashkëpunimin e tyre më të madh.

Nëpërmjet projektit rinor "Rinia evropiane në ballë të qytetarisë aktive: "Tregues për një momentum kolektiv jug-veri-lindje-perëndim", u shfaq platforma "Për një Maqedoni më të pastër". Kjo eko-lëvizje filloi aksionet për pastrimin e maleve dhe vendeve piknik si Kojzak dhe Vodno, dhe më pas u fokusua në qytete. Gjithashtu, përmes projektit është krijuar iniciativa KavInAction, nëpërmjet së cilës janë mbjell pemë në rrethinën e Kavadarit dhe është pastruar një pjesë e liqenit të Tikveshit.

Kontakt:

02/2772-095

vcs_contact@yahoo.com

<https://vcs.org.mk/>

“Gjeosfera” (Manastir)

Aktivitetet me interes: Mjedisi, arsimi

Shoqëria gjeografike rajonale.

Ata janë organizatorë të disa punëtorive edukative, trajnimeve dhe aktiviteteve jashtëshkollore në fushën e gjeografisë, por edhe në fushën e mjedisit në përgjithësi. Të gjitha aktivitetet që ata kanë realizuar janë me nxënës të shkollave fillore, sepse shumica e anëtarëve të shoqatës janë mësues të gjeografisë në shkollat fillore.

Kohët e fundit, “Gjeosfera” ka zbatuar projekte të tilla si “Zgjidhimi i eko-ndërgjegjësimit”, i cili përfshin anketimin e studentëve, organizimin e leksioneve dhe seminareve, zbulimin e landfilleve, hartimin e zonave të gjelbra dhe propozimin e zgjidhjeve për rritjen e ndërgjegjësimit ekologjik në popullatë.

“Gjeosfera” ka organizuar eko-aksione, por ka realizuar edhe lojën edukative “Monopoli i mjedisit”, e cila trajton tema si ndotja e ajrit dhe ujit, mbipopullimi, shpyllëzimi, ozonosfera, ngrohja globale e të ngjashme.

Kontakt:

rgdgeosfera@yahoo.com

<https://geosfera.weebly.com/>

“Go Green” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Rinia, arsimi, ndryshimet klimatike

“Go Green” është një organizatë ndërkombëtare mjedisore rinore që ofron edukim mbi ndryshimet klimatike dhe ndërmer veprime për ta zbutur dhe përshtatur atë. Prioritetet dhe qëllimet strategjike të organizatës synojnë të zhvillojnë ndërgjegjësimin e të rinjve, në mënyrë që edhe ata të jenë nxitës të ndryshimit. Fokusi kryesor janë nxënësit e shkollave të mesme, kurse kanë punuar edhe me nxënës të shkollave fillore.

Organizata u regjistrua zyrtarisht në vitin 2010 dhe paralelisht u zhvillua procesi i themelimit të “Go Green” në Belgjikë. Shoqata “Go Green” ka nisur një fushatë edukative “Bëhu i gjelbër”.

Ajo po bëhet e njohur tek të rinjtë për klubet e shkollave të mesme “Bëhu i gjelbër” - rrjet në mbarë Maqedoninë, përkatësisht Shkup, Gostivar, Tetovë, Kërçovë, Prilep, Manastir dhe Kumanovë. Ekipi i “Bëhu i gjelbër” mori përsipër menaxhimin e revistës “Ekologjia”, e cila iu shpërnda pa pagesë nxënësve të shkollave të mesme në Maqedoni.

Nëpërmjet programit “Bëje vetë”, nxënësit e shkollave të mesme ishin mentorë të nxënësve të shkollave fillore me temën “lagje e qëndrueshme”.

“Go Green” në vitin 2016 përgatiti dy libra akademikë – “Ndryshimet klimatike dhe burimet e ripërtëritshme të energjisë” dhe “Trajtimi i ujërave të zeza”, të cilat ligjërohen në Fakultetin e Inxhinierisë Mekanike në Shkup dhe në Fakultetin Teknik në Manastir. Në vitin 2017 janë zhvilluar programet e orëve të lira, me temën Klima dhe efikasiteti energjetik, kurse këto janë materiale që përfshihen në arsimin formal dhe përdoren nga mësuesit e shkollave të mesme profesionale (elektrike, mekanike, ndërtimore).

Organizata publikoi gjithashtu një Manual për pjesëmarrjen e të rinjve në ndryshimet mjedisore në shkollat e mesme, por edhe një Manual për llogaritjen e gjurmës së karbonit të shkollave. “Go Green” në vitin 2020 është autor i hulumtimit “Përfaqësimi i arsimit për ndryshimet klimatike në arsimin fillor nëntëvjeçar në

Republikën e Maqedonisë së Veriut". Dokumenti është baza për kërkesën e tyre për futjen e edukimit për ndryshimet klimatike në arsimin formal. Në vitin 2021, organizata punoi gjithashtu në një platformë edukimi digjital që do të përfshinte video, mësimë digjitale dhe sondazhe.

Kontakt:

075/757 566

info@bidizelen.org

<https://www.bidizelen.org/en/home/>

<https://www.facebook.com/gogreenbidizelen/>

"E dua Vodnon" (Shkup)

Aktivitetet me interes: Mjedisi

Organizata është e fokusuar në luftën për të shpëtuar Vodno, por herë pas here përfshihet në nisma të përbashkëta qytetare për të ndryshuar rregulloret mjedisore. "E dua Vodnon" merr pjesë edhe në grupet punuese për ligje dhe studime të reja, fushata edukative për zhvillim të qëndrueshëm dhe mbrojtje të integruar të park-pyllit Vodno.

Ata bashkëpunojnë, gjithashtu, me disa ekspertë në fushën e çështjeve të mjedisit dhe klimës.

Kontakt:

075/423-242

075/223-305

dagospasimevodno@gmail.com

<https://www.facebook.com/GoSakamVodno>

Green Org (Koçani) Aktivitetet me interes: Mjedisi

"Green Org" është një organizatë qytetare që udhëheq një iniciativë dhe merr pjesë në ndërtimin e opinionit publik dhe krijimin e politikave në fushën e ekologjisë. Ata janë të përkushtuar gjithashtu për zgjidhjen e sfidave sociale në fushën e ekologjisë, por gjithashtu promovojnë, informojnë dhe zbatojnë aktivitete për përmirësimin e mjedisit.

Ata janë edhe pjesë e bordit mjedisor "Me zemër për Koçanin", së bashku me disa shoqata. Si pjesë e bordit, "Green Org" ka nisur një nismë kundër ndotjes së ajrit dhe ndërtimin e një minihidrocentrali. "Green Org" ka marrë pjesë edhe në aksione lokale, në terren, mjedisore dhe humanitare.

"Green Org" realizoi një fushatë për Ditën pa makina, me qëllim që të kontribuojë për më pak ndotje të ajrit, por edhe për të reduktuar kaosin e trafikut nëpër rrugët e Koçanit.

Kontakt:

078/209-289

green.org@yahoo.com

<https://www.facebook.com/nevladinaorganizacijagreen/>

"Lëvizja e ambientalistëve të Maqedonisë" Aktivitetet me interes: Mjedisi, zhvillimi i qëndrueshëm

"Lëvizja e Ekologëve të Maqedonisë" (LEM) është shoqatë joqeveritare, jofitimprurëse dhe jopolitike. Është një shoqatë kombëtare e 23 OJQ-ve lokale mjedisore si anëtarë të plotë. Qëllimi i LEM-it është të risë ndërgjegjësimin e publikut për mbrojtjen e mjedisit, zhvillimin e qëndrueshëm dhe mbrojtjen e natyrës.

Aktivistët e LEM-së organizojnë lloje të ndryshme aktiviteteve si: lobim, organizim fushatash publike, tryeza të rrumbullakëta për tema specifike që kanë të bëjnë me mjedisin, biseda me ekspertë, takime publike për çështje lokale, të gjitha llojet e veprimeve të drejtpërdrejta, protesta, botim fletëpalosjesh, broshura, postera, buletine, trajnime, punëtori, ligjërata në shkollat fillore dhe të mesme dhe më shumë. Ata gjithashtu realizojnë projekte si “Të flasim për ndryshimet klimatike” dhe “Promovimi i bujqësisë me vlera të larta natyrore dhe grumbullimi agromjedor nëpërmjet organizatave të shoqërisë qytetare në Maqedoni”. LEM është pjesë e projekteve si “Mobilizimi i dialogut – Edukimi mjedor në veprim” dhe “Thirrja për shpëtim nga ndryshimet klimatike”.

Ai ka realizuar edhe fushatën “Maqedonia e gjelbër dhe e pastër”.

Kontakt:

078 935 996

dem@dem.org.mk

<https://dem.mk/>

“Lëvizja për mjedisin Molika - LMM” (Manastir)

Aktiviteti: Mjedisi, edukimi

Një grup entuziastësh prej më shumë se 30 vjetësh kanë një dialog të hapur dhe të gjerë me të gjithë aktorët dhe aktorët përkatës që punojnë në fushën e ekologjisë dhe mbrojtjes së mjedisit. “Lëvizja për Mjedisi Molika LMM” Manastir, ka për qëllim mbrojtjen, ruajtjen dhe përmirësimin e mjedisit për gjeneratat e tanishme dhe të ardhshme, si dhe përmirësimin e cilësisë së jetës së komuniteteve në nivel lokal dhe rajonal.

Në vitin 2019, në shkollën fillore “Gjorgji Sugarev” ka mbajtur punëtori edukative me temat “Ndryshimet klimatike - realiteti ynë” dhe “Mbroni bletët, ruaj të ardhmen tuaj”. Molika LMM po realizon edhe projektin

“Sherbela – shërim për shekullin”, me qëllim që të motivojë popullatën e re në dy rajonet – rajonin e Pellagonisë dhe atë të Maleshevës që të fillojë kultivimin e sherbelës. Ajo gjithashtu zbaton “E ardhmja për klimën - Vendos dhe vepra” si pjesë e projektit “Le të flasim për ndryshimin e klimës”.

Kontakt:

072/252-441

molika@t.mk

<https://molika.mk/>

“Vend i mirë” (Shkup)

“Nasha Dobra Zemja” (Toka jonë e mirë) është bashkësia e parë e konsumatorëve në Maqedoninë e Veriut. Themeluesit e kësaj bashkësie janë të shqetësuar për proceset sociale në vend, ndikimin e tyre mbi shëndetin e njeriut, shpërbërjen e bashkësive lokale dhe shtypjen e nismave lokale. Elementi kryesor i ‘ombrellës’ është ndotja dhe përdorimi i pavetëdijshëm (i paarsyeshëm) i burimeve natyrore dhe ndotja e pafundme e tyre.

Aktivitetet e tyre kanë të bëjnë me sovranitetin e të ushqyerit – d.m.th. cili model u ofron bashkësive të shëndetshme lokale bazuar në ndërlidhjen dhe besimin nëpërmjet mbrojtjes së natyrës, por edhe me kopshtarinë dhe prodhimin e ushqimit, si dhe me riciklimin dhe ripërdorimin e materialeve.

“Toka jonë mirë” ka botuar “Broshurë mbi mjetet permakulturore për jetesë të qëndrueshme” dhe “Standardi i prodhimit ushqimor të vendit tonë të mirë”. Në vitin 2016 dhe 2017, së bashku me mbështetjen e MAS-it, ata realizuan trajnime për ndërgjegjësimin për prodhimin e ushqimit organik dhe permakulturore dhe jetesën e përgjithshme, që rezulton në kopshte organike në katër rrugë.

Kontakt:

071/863-089

info@dobrazemja.org

<https://dobrazemja.org/mk/>

“NJË” (Shkup)**Aktiviteti:**

Shoqata për mbrojtjen e kafshëve dhe mjedisit. Organizata jofitimprurëse “NJË” vepron për barazi, dinjitet, ndjeshmëri dhe natyralizëm. Shoqata monitoron dhe analizon rregulloret që lidhen me mjedisin dhe çështjet klimatike dhe është pjesë e nismave të përbashkëta qytetare për të ndryshuar ligjet që trajtojnë këto çështje.

“NJË” është pjesë e platformës “Qyteti im”.

Kontakt:

eden.org.mk@gmail.com

<http://www.eden.org.mk/>

<https://www.facebook.com/EDENEcoProtect>

“EduActive” (Shkup)**Aktiviteti: Mjedisi, edukimi**

Kjo shoqatë është themeluar në vitin 2021 dhe fokusohet në edukimin mjedisor dhe veprimin e drejtpërdrejtë. Qëllimi është të ndihmojmë në krijimin e qytetarëve të arsimuar, të përgjegjshëm dhe të

ndërgjegjshëm, që e duan natyrën dhe ndihmojnë në ruajtjen e saj, por edhe për të përmirësuar jetën e të gjitha gjallesave.

“EduActive është” pjesë e platformës “Qyteti im”.

Kontakt:

075/998-025

eduaktiv.ngo@gmail.com

“Equalis” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Edukimi

Shoqata për Zhvillimin e Arsimit.

“Equalis” është një organizatë që punon në rrjetëzimin e qytetarëve në platformat e zhvillimit social, krijon platforma arsimore dhe ofron hapësirë për qasje të barabartë në arsim për njerëzit me sfond të ndryshëm, duke punuar në mënyrë aktive në fushën e zhvillimit dhe promovimit të të drejtave të njeriut, politikëbërjes dhe krijimit të kushteve për zhvillim të qëndrueshëm përmes perspektivës ekonomike, sociale dhe politike.

Vizioni i “Equalis” është të ndërtojë një bashkësi ku qytetarët do të arsimohen, dhe do të rishqyrtojnë dhe ndryshojnë proceset shoqërore për individin dhe të mirën e përbashkët. Aktivizmi është një nga fushat kryesore strategjike të punës së “Equalis”. Ndër të tjera, së bashku me organizata të tjera si partnere, “Equalis” zbaton projektin “Paketat e të rinjve dhe angazhimi përmes fushatave rinore”.

Ata kanë realizuar edhe shkëmbime rinore ndërkombëtare – “Liderë pozitivë për ndryshim në mjedis”, me tema që kanë të bëjnë me mbetjet zero, ngrohjen globale dhe ekologjinë. Në vitin 2021, Equalis i propozoi

Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës një Program të shërbimit të bashkësisë. Ideja është të inkurajohen nxënësit e shkollave të mesme për punë të dobishme shoqërore nëpërmjet mentorëve, me 10 orë shërbimi në bashkësi, nëpërmjet sistemit formal.

Kontakt:

071/330-266

077/885-628

info@ekvalis.org.mk

<https://ekvalis.org.mk/>

“EKOVIDA” (Negotinë)

Aktivitetet me interes: Mjedisi

Shoqata për mbrojtjen dhe shfrytëzimin e qëndrueshëm të mjedisit.

Ata janë të përfshirë në projekte si “Liderët e rinj në ballafaqimin me insektet dëmtuese dhe ndryshimet klimatike në rajonin e Tikveshit” ku punojnë me agronomë të rinj. Ndër të tjera, përmes “Zbutjes së efektit të ishujve të nxehtësisë urbane”, punojnë në trajnimin e eko-aktivistëve të rinj, inkurajimin e të rinjve për masa inovative, prodhimin e fidanëve të specieve autoktone dhe organizimin e aksioneve mjedisore për mbjelljen e pemëve.

Ata kanë realizuar edhe projekte si: “Fitoremeditimi në shkollë” për shkollat fillore dhe “Eko kopsht”, me qëllim të rritjes së shkollimit të nxënësve nëpërmjet rregullimit ekologjik të oborrit të shkollës në fshatin Dolni Disan.

Kontakt:

070/684-036

ekovita@hotmail.com

www.ekovita.mk

www.ekovita.blogspot.com

“ECOZVON” (Shkup)**Aktivitetet me interes: Mjedisi, arsimi**

Duke vepruar në fushën e informacionit, arsimit dhe kulturës.

Qëllimet e shoqatës janë: mbrojtja e mjedisit dhe biodiversitetit, promovimi i ekologjisë si shkencë, përhapja e njohurive mjedisore dhe avancimi i edukimit mjedisor, por edhe ndikimi në planifikimin e zonave urbane nga aspekti ekologjik, veçanërisht në qytetin e Shkupit, Komuna Gazi Babë.

Ata po punojnë gjithashtu në avokimin për mbrojtjen e kafshëve, ruajtjen dhe promovimin e statusit të Parkut, pyllit të Gazi Babës, si dhe monitorimin e rregulloreve mjedisore ndërkombëtare dhe vendase dhe avokimin për sinkronizimin e tyre.

“ECOZVON” ka realizuar punëtori edukative me temë “Planeti i shëndetshëm – jetë e shëndetshme”.

Kontakt:

070/268-889

ekozone@yahoo.com

“Eko Valley” (Novo Selo) **Aktivitetet me interes: Mjedisi**

“Eco Valley” është shoqatë e pavarur dhe demokratike mjedisore në komunën e Novo Selo, kurse është e hapur për të gjithë qytetarët joindiferentë dhe të ndërgjegjshëm ndaj mjedisit. Ata kanë punuar në mënyrë aktive për të rritur ndërgjegjësimin mjedisor të popullatës lokale në vitet e fundit.

Kontakt:

071/271-062

ekodolinans@hotmail.com

<https://www.facebook.com/ekodolinanovoselo/>

“Eko guerrila” (Tetovë) **Aktivitetet me interes: Mjedisi**

Shoqata Ekologjike - Lëvizje nga qyteti i Tetovës. Tetova ishte një nga qytetet më të ndotura në Evropë dhe atje niveli i ndotjes së ajrit u rrit për 20 herë mbi kufijtë evropianë. Për të ndryshuar këtë situatë u krijua lëvizja “Eko Guerrila” dhe që nga ajo kohë ata kanë organizuar një sërë aktivitetesh, p.sh.: protesta masive, fushata reklamuese dhe lobim intensiv në organizatat ndërkombëtare.

“Eko Guerrila” ndër vite ka bashkëpunim me organizata dhe iniciativa të ndryshme mjedisore në Tetovë, por edhe në nivel kombëtar. Punon në projekte të ndryshme mjedisore dhe klimatike, duke përfshirë “Pologu kundër ndryshimeve klimatike”, si dhe një projekt për përcaktimin e pranisë së metaleve të dëmshme në tokat në Veles, Tetovë, Kavadar dhe Shkup.

Kontakt:

072/763-660

ecoguerilla.te@gmail.com

arianit@ecoguerilla.mk

<http://ecoguerilla.mk/>

<https://www.facebook.com/ecoguerilla.mk/>

“Eko-Jeta” (Kavadar)

Aktivitetet me interes: Mjedisi

“Eko-jeta” është themeluar në vitin 2010 si rezultat i mungesës së organizatave aktive mjedisore që do të punojnë në mënyrë aktive në uljen e ndotjes në rajonin e Tikveshit, ruajtjen dhe përmirësimin e mjedisit, si dhe ngritjen e ndërgjegjësimit të publikut përmes iniciativave qytetare, edukimit dhe praktikave në terren.

Nëpërmjet projektit “Prodhoni-përdor-ricikloni-ripërdorni”, “Eko-jeta” synoi të risë ndërgjegjësimit dhe kulturën mjedisore tek popullata për të promovuar mbetjet, me theks te mbetjet e letrës dhe plastikës, në drejtim të një modeli rrethor të ekonomisë, si dhe të bëhen harta dhe praktika të përcaktuara për grumbullimin dhe menaxhimin e mbeturinave në Komunën e Kavadarit dhe rajonin.

Gjithashtu, nëpërmjet “Mbetjet përzgjidhen, pastaj riciklohen”, synuan riciklimin, pra përpunimin e produkteve si proces, ku shërbejnë si lëndë e parë për prodhimin e produkteve të reja.

“Eko-jeta” ofron konsultime edhe në fushën e mjedisit.

Ata kanë bashkëpunuar edhe me “Lëvizjen e Ambientalistëve të Maqedonisë”, “Villa Zora”, “ORT”, “REC”, “FOE”, “Balkan Bridges” dhe të tjera.

Kontakt:

071/471-125

ekoziivot@yahoo.com

<http://www.eko-zivot.org.mk/>

“Eko Logic” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Mjedisi, ndryshimet klimatike, zhvillimi i qëndrueshëm, arsimit

Shoqata qytetare “Eco Logic” është një organizatë ndërkombëtare që vepron në drejtim të mbrojtjes dhe përmirësimit të mjedisit, promovimit të praktikave moderne mjedisore, si dhe monitorimit dhe promovimit të parimit të qëndrueshmërisë.

Organizata ka përvojë në punë në lidhje me fëmijët, të rinjtë dhe të rriturit, duke u fokusuar në aktivitetet e edukimit joformal. “Eco Logic” ka rrjet për bashkëpunim me më shumë se 150 shkolla fillore dhe më shumë se 30 shkolla të mesme në mbarë Maqedoninë e Veriut.

Për pjesën më të madhe të ekzistencës së saj, “Eco Logic” fokusohet në arsimin fillor, dhe më vonë zgjerohet në aktivitete për kopshte dhe shkolla të mesme. E themeluar në vitin 2011, “Eco Logic” fillimisht prodhon një seri botimesh “Mbrojtësit e planetit”, dhe më pas në vitin 2014, organizata zgjerohet në nivelin e gjithë Maqedonisë së Veriut. Gjatë kësaj periudhe zhvillohen trajnime më intensive për mësuesit, me qëllim që temat të transferohen dhe të përpunohen në të ardhmen. Po atë vit 2014, në shkollën fillore “J.H. Pestaloci”, Shkup, u organizua i pari “Velo Rodeo” - një ngjarje që promovon zakone të shëndetshme, lëvizshmëri të qëndrueshme dhe siguri në trafik - përmes prizmit të çiklizmit. “Velo Rodeo” vazhdon edhe sot e kësaj dite, si pjesë e programit “Velo Schools” - i formuar si rezultat i organizimit të këtyre evenimenteve.

Organizimi vazhdon me edukimin e bazuar në lojëra. Lojërat edukative përdoren për mësimdhënie dhe

aktivitete jashtëskollore në rrjetin e tyre të shkollave në të gjithë Maqedoninë e Veriut. "Eco Logic" në punën e saj me shkollat e mesme mbështetet në temën e zhvillimit të qëndrueshëm. Ajo punon gjithashtu në projekte Erasmus që kanë të bëjnë me temat e mjedisit, ndryshimeve klimatike, por edhe projekte që fokusohen në qëllimet e zhvillimit të qëndrueshëm, përmes të cilave takohet dhe bashkëpunon me organizata në fushën e mjedisit dhe ndryshimeve klimatike. Në kuadër të këtyre projekteve në të cilat merr pjesë "Eco Logic", krijohen dhe zhvillohen resurse ndërkombëtare dhe planprograme për shkollat fillore dhe të mesme. Gjithashtu, "Eco Logic" ka realizuar punëtori dhe trajnime në kopshte, me synimin që të vazhdojë me materiale për institucionet parashkollore.

Kontakt:

078/365-902

ecologic.mk@gmail.com

veloschools.ecologic@gmail.com

<http://www.ecologic.mk/>

<https://veloschools.mk/>

"Eko-drejtësia" (Valandovë)

Aktivitetet me interes: Mjedisi

"Eko-drejtësia" është një organizatë që merr pjesë në proceset vendimmarrëse dhe politikat për çështjet mjedisore. Ata janë gjithashtu pjesë e "Koalicionit të së ardhmes", me disa organizata në fushën e mbrojtjes së mjedisit dhe ndryshimeve klimatike. Në vitin 2020, ata po publikojnë broshurën "Mjetet dhe praktiket për monitorimin dhe ndikimin e politikave klimatike në nivel lokal, kombëtar dhe ndërkombëtar", si pjesë e projektit "Vëzhguesi i klimës - COP25 Watch".

Kontakt:

ecojusticemk@gmail.com

<https://www.facebook.com/ekopravda/>

“Eko-ndërgjegjësimi” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Mjedisi, zhvillimi i qëndrueshëm, ndryshimet klimatike

Qendra e kërkimeve dhe informacionit mjedisor.

Qendra ekziston për të ndryshuar shprehitë e qytetarëve, për të monitoruar zbatimin e legjislacionit, për të lobuar, për të informuar për gjendjen e mjedisit, për të mbrojtur dhe promovuar qëndrime avangarde që çojnë në zhvillim të qëndrueshëm.

“Eko-ndërgjegjësimi” funksionon në fushën e energjisë dhe transportit, dhe gjithashtu krijon lidhje midis shëndetit të njeriut dhe mjedisit. Në të gjitha këto fusha, ajo vepron nëpërmjet projekteve, fushatave dhe aktiviteteve të saj, që synojnë informimin e publikut, ndërgjegjësimin e publikut për mjedisin, por edhe për nevojat e ruajtjes së tij, duke përfshirë qytetarët në aktivitetet e tyre. Ndër publikimet e tyre janë ato për ndikimin e projekteve hidrocentrale në natyrë, dekarbonizimi, analizat e përshtatjes ndaj ndryshimeve klimatike, pajtueshmëria me Kapitullin 27 dhe Planin kombëtar të reduktimit të emisioneve.

Për të afruar natyrën me fëmijët dhe për të inkurajuar zgjedhjet e energjisë mjedisore, u krijua libri me figura “Jaglenko”. Stripi “Ekipi ECO” është realizuar në bashkëpunim me “Makstripovi”, për të vënë theksin në luftën kundër qymyrit. “Eko-ndërgjegjësimi” është autore edhe e manualeve “Ekosistemet” dhe “Burimet e energjisë dhe energjia”, krijuar për nxënësit nga klasa e katërt deri në të nëntën.

Ana Coloviq Leshoska, Drejtore ekzekutive e “Eko-ndërgjegjësimi”, në vitin 2019 mori Çmimin Ndërkombëtar “Goldman” si mirënjohje për fushatën shtatëvjeçare për ndalimin e financimit

ndërkombëtar për Boshkov Most dhe Llukovo Pole - dy hidrocentrale të mëdha të planifikuara në Parkun kombëtar "Mavrovë".

Kontakt:

072/726-104

02/3217-247

info@ekosvest.com.mk

<https://www.facebook.com/Eko.Svest.MK/>

<http://eko-svest.ekosfera.mk/>

"ECO EKIP LINDJE" (Koçan)

Aktivitetet me interes: Mjedisi, zhvillimi i qëndrueshëm

Shoqata për ekologji dhe mbrojtjen e mjedisit "Eko Ekipi Lindje" është themeluar më 20.05.2012 dhe në këtë periudhë të veprimtarisë së saj ka 20 anëtarë aktivë, si dhe një numër të madh vullnetarësh të cilët janë të përfshirë në aksione tematike.

Qëllimet kryesore të organizatës janë mbrojtja dhe promovimi i mjedisit në përputhje me parimet e zhvillimit dhe edukimit të qëndrueshëm të qytetarëve dhe fëmijëve, të cilat kontribuojnë në forcimin dhe formimin e vetëdijes mjedisore.

Ata janë duke punuar edhe në projekte si "Seleksiononi mbeturinat plastike bujqësore", "Të flasim për ndryshimet klimatike", "Kosha inteligjentë" dhe "Ngritja e një sistemi funksional të menaxhimit lokal dhe trajtimi i duhur i ambalazheve PET të mbeturinave në Koçan".

Kontakt:

071/272-024

ekotim_istok@yahoo.com

www.ekotimistok.mk

“EUROMOBILITY” (Shkup)**Aktivitetet me interes: Mjedisi, zhvillimi i qëndrueshëm**

Qëllimi kryesor i “EUROMOBILITY” nga Shkupi është avokimi dhe lobimi për përmirësimin e legjislacionit të transportit, ngritjen e vetëdijes dhe informimit publik në fushën e mobilitetit dhe transportit të qëndrueshëm, por edhe konfirmimin e të drejtave të udhëtarëve, mbrojtjen e mjedisit dhe përmirësimin e sigurisë në komunikacion.

“EUROMOBILITY” promovon, informon dhe zbaton aktivitete për përmirësimin e sigurisë në komunikacion, si dhe ndërgjegjësimin në botën e udhëtimit, në lidhje me të drejtat dhe përgjegjësitë e tyre gjatë udhëtimit.

Kontakt:

070/250-036

m_krsto@t.mk

<https://euromobilnost.com/ngo/>

“Zdravec 2002” (Makedonska Kamenica) **Aktivitetet me interes: Mjedisi, ndryshimet klimatike**

E themeluar në vitin 2002, Shoqata ekologjike “Zdravec 2002” vepron në territorin e Komunës së Makedonska Kamenicës dhe është e përkushtuar për: mbrojtjen e mjedisit, ndërtimin e një qëndrimi të duhur të njeriut ndaj mjedisit dhe mjedisit të tij natyror, edukimit dhe forcimit të vetëdijes publike.

Ka punuar edhe në projekte për vendosjen e koshave të mbeturinave për mbeturina selektive, ngritjen e tabelave informuese nëpërmjet projektit “Mbrojtja e biodiversitetit të maleve të Osogovës deri në majat Ruen dhe Carev Vrv”, por edhe projekte për pastrimin e liqenit Kalimansko nga plastika. Së bashku me nxënësit e shkollës së mesme nga Makedonska Kamenica janë realizuar edhe të ashtuquajturat “ekopatrulla”.

Më pas, nëpërmjet projektit “E ardhmja e ambientalistëve të rinj të Makedonska Kamenicës” së bashku me nxënësit e klasës së gjashtë dhe të shtatë të shkollës së mesme “Kirili dhe Metodi” u vendosën banka. Në vitin 2021, ata organizuan gjithashtu një trajnim “Ngritja e kapaciteteve të palëve të interesuara për të zbutur efektet e ndryshimeve klimatike dhe për të integruar konceptin e shërbimeve të ekosistemit në planifikimin dhe menaxhimin lokal”.

Kontakt:

078/485-132

<https://zdravec2002.org.mk/>

<https://www.facebook.com/Ekolosko-drustvo-Zdravec-2002-446773889469452/>

“Lugina e shëndetshme” (Strumicë) **Aktivitetet me interes: Mjedisi**

Shoqata civile jofitimprurëse “Lugina e shëndetshme” ka si qëllim kryesor mbrojtjen e luginës së Strumicës nga çdo aktivitet dhe veprim që rrezikon drejtpërdrejt ose tërthorazi florën, faunën dhe popullsinë. Ato janë të fokusuara kryesisht në aktivitetet kundër minierave, por organizojnë edhe aksione për ndërgjegjësimin e brezave të ndryshëm të qytetarëve për gjendjen e mjedisit.

Kontakt:

077/652-682

info@zdravakotlina.mk

<http://zdravakotlina.mk/>

<https://www.facebook.com/zdravakotlina/>

“Shoqata e studentëve të Fakultetit Pylltar - THANË” (Shkup) **Aktivitetet me interes: Mjedisi, arsimi**

“THANË” është një organizatë studentore joqeveritare, jopolitike, jofitimprurëse dhe e pavarur. Misioni i tyre kryesor është të mobilizojnë dhe motivojnë studentët e Fakultetit të Pylltarisë për zhvillim të suksesshëm dhe përmirësim të përvojës dhe njohurive të tyre profesionale. Përveç kësaj, “THANË” ka një detyrë fisnike - shpërndarjen e informacionit në lidhje me pylltarinë dhe mjedisin për studentët e Fakultetit të Pylltarisë.

“THANË” është anëtare e IFSA (Shoqata ndërkombëtare e studentëve të pylltarisë). Një pjesë e vizionit të tyre është të organizojnë takime ekspertësh, debate publike, seminare, seminare, ekskursionet shkencore në terren dhe të ngjashme.

Kontakt:

dren@sf.ukim.edu.mk

<https://dren2017.wordpress.com/>

“Arka e Gjelbër” (Shkup)**Aktivitetet me interes: Mjedisi**

Shoqata u themelua në vitin 2007, dhe që atëherë në përputhje me parimet dhe filozofinë e permakulturës, ka qenë aktive në praktikimin dhe promovimin e zhvillimit të burimeve të rinovueshme dhe mbrojtjen e mjedisit. “Arka e Gjelbër” mbështet të gjitha nismat që promovojnë paqen, bashkëpunimin dhe tolerancën mes njerëzve. Ai synon gjithashtu ndryshimin shoqëror për të ndërtuar marrëdhënie të rinovueshme dhe holistike midis njerëzve dhe natyrës.

Ndër aktivitetet e projektit është edhe projekti “ECO-PARK”, i bazuar në parimet e dizajnit të permakulturës, për qytetarët e Komunës së Karposhit. Më pas, është botimi i broshurës me titull “Ndërtimi me tulla kashte”, në vitin 2012, si dhe është krijuar dhe mirëmbajtur një kopsht edukativ demonstrues për fëmijët në qendrën sociale “Shpresa” në Shuto Orizarë, nga viti 2013 deri në vitin 2015- atë vit. Për më tepër, trajnime të rregullta për fëmijët, vullnetarët dhe stafin në fushën e dizajnit të permakulturës.

Kopshti është një kontribut për realizimin e konceptit të një qyteti elastik, gjegjësisht për t’iu përshtatur ndryshimeve klimatike dhe për të forcuar qëndrueshmërinë urbane të Shkupit. Në vitin 2021, me mbështetjen e Qytetit të Shkupit, promovon kopshtin social “Bostanie” në vendbanimin Novo Lisiçe të Shkupit.

Kontakt:

thegreenark@gmail.com

<http://zelenataarka.tk/>

“Instituti i Gjelbër” (Shkup) **Aktivitetet me interes: Mjedisi**

Një organizatë që ofron koncepte të qëndrueshme mjedisore për problemet mjedisore në disa fusha: klima, ndotja, mbetjet, minierat dhe urbanizmi. Instituti i Gjelbër këmbëngul për një ekonomi të gjelbër me energji të rinovueshme, qytete të zgjuara, ushqim organik dhe eko-turizëm.

Ata avokojnë gjithashtu për luftën kundër korrupsionit në mjedis, duke forcuar dhe kontrollin civil të inspektorateve mjedisore dhe institucioneve të tjera. “Instituti i Gjelbër” është gjithashtu i përfshirë në projekte mjedisore vendase dhe ndërkombëtare. Ideja e tyre për një Këshill të inspektimit qytetar (KIQ) u bë pjesë e fushatës së Aleancës së Avokimit dhe Lobimit, e cila përfshin më shumë se 20 OSHQ dhe institucione të arsimit të lartë.

Kontakt:

078/288 238

<https://www.greeninstitute.mk>

<https://www.facebook.com/zeleninstitut/>

“ZE00OP” (Shkup) **Aktivitetet me interes: Arsim, mjedis**

“ZE00OP – Shoqata për rëndësinë e edukimit mjedisor në modernizimin e procesit arsimor”. Fillimisht, ata punojnë në përgatitjen e projekt propozimeve me implementim në sistemin arsimor. “ZE00OP” zbatoi projektin “Mjedisi ju ndryshon – vëzhgoni, studioni, hulumtoni”, me qëllim edukimin e mësimeve për sfidën e edukimit mjedisor. Nëpërmjet këtij projekti, mësimeve të shkollave të synuara fitojnë kapacitete të përmirësuara avokuese dhe mobilizuese për çështjet që lidhen me ndryshimet klimatike, njohuritë e nevojshme për konceptin dhe problemet e ndryshimeve klimatike, si dhe aftësi praktike që u

transferohen nxënësve përmes aktiviteteve.

Kontakt:

070/941-582

zdrzeoopsk@gmail.com

<https://www.facebook.com/Detskologija-867729756578722/>

“ZMAI” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Rinia, arsimi

Misioni i Asociacionit është të inkurajojë shpirtin hulumtues të të rinjve në Maqedoninë e Veriut duke kryer hulumtime shkencore që do të jenë të kuptueshme për publikun e gjerë, dhe në të njëjtën kohë do të ofrojnë burime të vlefshme për komunitetin hulumtues në vend. Në përgjithësi, “ZMAI” mbulon 5 kategori kryesore: qeverisjen e mirë dhe financat publike, edukimin financiar dhe mediatik, arsimin, investimet dhe akademinë fillestare. Mbështetja e reformave të arsimit fillor ishte një nga shtyllat kryesore të tyre, ndaj ata u fokusuan në ofrimin e mjeteve dhe avokimit për modernizimin dhe zhvillimin e barabartë të proceseve dhe mundësive arsimore në të gjithë vendin.

“ZMAI” ka kryer një “Studim fizibiliteti për potencialin e transformimit të produkteve specifike bio-mbetje”.

Kontakt:

02/3105-920

contact@zmai.mk

<https://zmai.mk/>

“BURIMI” (Kratovë)

Aktivitetet me interes: Mjedisi, zhvillimi i qëndrueshëm

Shoqata për mbrojtjen e mjedisit, pamjeve kulturore-historike dhe shëndetit të njerëzve. Kjo shoqatë realizon projekte si “Përmirësimi i menaxhimit të zonave të mbrojtura” dhe “Menaxhimi i qëndrueshëm, mbrojtja dhe promovimi i Monumentit të Natyrës – Kuklica”.

Kontakt:

078 464 401

031/481-289

izvorkratovo@yahoo.com

<http://www.izvor.eu.mk/>

“Rrjeti interaktiv për arsim dhe burime - IMOR” (Manastir)

Aktivitetet me interes: Arsime, mjedis

“IMOR” është një organizatë për trajnimin e të rinjve në frymën e mirëkuptimit dhe bashkëpunimit ndërkulturor, shoqërisë qytetare dhe demokracisë, si dhe zhvillimin e një mjedisi pozitiv në të cilin të drejtat e njerëzve të marginalizuar, të diskriminuar dhe vulnerabël, familjeve dhe grupeve të rrezikut respektohen, por edhe do të ofrohet mbështetje për integrimin e tyre në shoqëri.

Ata punojnë kryesisht me rininë, shoqërinë qytetare, arsimin, mirëkuptimin ndëretnik, të drejtat e njeriut, ekologjinë, bashkëpunimin ndërkombëtar, mësimin dhe vlerësimin për kultura të ndryshme, punën me projekte, kërkimin shkencor, kulturën dhe artin, marginalizimin, komunitetet e varfra, përfshirjen sociale, barazinë gjinore dhe ato të brendshme, dhunës.

“IMOR” ka një filial në Shkup që nga viti 2012. Ndër disa nga projektet e tyre është edhe ekologjik “Uji i

pastër për një botë të shëndetshme", i cili përfshin punëtori edukative në shkollat fillore të Komunës së Karposhit, por edhe prodhimin e posterave/afisheve me temë "Çdo pikë kushton".

Ai është edhe zbatues i projektit mjedisor "Fëmijët në aksion për një mjedis më të pastër", së bashku me shkollat fillore. Projekti ka krijuar punëtori kreative edukative dhe punëtori për proceset kërkimore.

Kontakt:

070/307-723

imor@imor.org.mk

"Instituti për studime të komunikimit" (Shkup)

Aktivitetet me interes: Arsim, mjedis

Institut kërkimor shkencor jofitimprurës që ofron studime master. Gjithashtu, Instituti për studime të komunikimit (ISK) gjatë viteve të fundit nëpërmjet programeve, projekteve dhe fushatave publike ka krijuar produkte të ndryshme të destinuara për edukimin mjedisor dhe ndryshimet klimatike për fëmijët nga mosha më e vogël, por edhe ata të arsimit fillor dhe të mesëm, si dhe qytetarë të moshuar.

Përmes fushatës "Mos injoroni! Reagoni!" është manuali "Ftohni klimën", i cili përmban plane mësimore për ndryshimet klimatike, që synon nxënësit nga klasa e parë deri në të pestën. Gjithashtu, nëpërmjet "Bibliotekës" virtuale ka më shumë materiale online, stripa dhe manuale në kuadër të nxitjes së ideve kreative dhe interesante për një të ardhme më të gjelbër.

Nëpërmjet "Reagoni! Mos injoroni!", në nënfushatën për ndryshimet klimatike, ISK ka realizuar edhe postera = për nxënësit e shkollave të mesme, me titull "Biodiversiteti dhe ndryshimet klimatike". Në vitin 2020, Instituti nisi projektin "Veprimi lokal për politika më të mira mjedisore", dhe më pas, së bashku me Shoqërinë Ekologjike Maqedonase, trajnohen eko-aktivistë dhe nxënës të shkollave të mesme nga

Pellagonia, Ohri, Strumica, Tikveshi, Demir Kapija dhe Prespa se si të iniciojnë dhe paraqesin një problem të caktuar në rajonin e tyre dhe në zgjidhjen e të cilit do të përfshihen qytetarët dhe institucionet. Projekti parashikon gjithashtu zhvillimin e burimeve arsimore online, trajnime, eko-kamp, kërkime në terren. Nëpërmjet projektit u realizua edhe projekti “Prioritetet lokale për mbrojtjen e mjedisit në rajonet me zona të mbrojtura”.

Të gjitha burimet pa pagesë të ISK-së, të destinuara si për nxënësit e shkollave të mesme ashtu edhe për mësuesit, përfshihen përmes platformës “Digitakt”, një bazë të dhënash që lidh kategori të tilla si mjedisi dhe aktivizmi. ISK ka, gjithashtu, një platformë mjedisore edukative “Në shtëpi”, e krijuar për audiencë të ndryshme të synuara dhe përfshin dokumentarë edukativë. Ndër të tjera, Instituti zbaton projektin “Eko klasë”, nëpërmjet platformës “Në shtëpi” me qëllim të zhvillimit të edukimit mjedisor, dhe këtu publikohen materiale të shkurtra vizuale mjedisore.

Kontakt:

02/3090-004

info@iks.edu.mk

<https://iks.edu.mk/>

<https://doma.edu.mk>

“INTERACTIVE” (Manastir)

Aktivitetet me interes: Rinia, arsimi

Shoqata për bashkëpunim rinor ndërkombëtar.

Qëllimi i “Interactive” është të zhvillojë aktivitete dhe mundësi për të rinjtë në fushën e arsimit joformal, promovimin e stileve të shëndetshme të jetesës, kulturës dhe artit, si dhe në shoqërinë qytetare - të gjitha aktivitetet që nxisin vlera pozitive tek të rinjtë.

Qëllimet e tyre janë të kontribuojnë në zbatimin e objektivave të zhvillimit të qëndrueshëm të OKB-së në nivel lokal, kombëtar dhe ndërkombëtar duke inkurajuar pjesëmarrjen e të rinjve në nivel kombëtar, në nivel rajonal dhe ndërkombëtar, pjesëmarrja e të rinjve në proceset e integritit evropian dhe krijimi i një vizioni të përbashkët evropian, pjesëmarrja e të rinjve në aktivitete për promovimin e kulturës dhe tolerancës, jo dhunës, paqes dhe mirëkuptimit ndërkombëtar.

Kontakt:

075/681-168

interaktivbitola@gmail.com

<https://www.facebook.com/interaktivbitola/>

“Shoqëria hulumtuese e studentëve të biologjisë - (SHHSB)” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Mjedisi, arsimi

“Shoqëria hulumtuese e studentëve të biologjisë (SHHSB)” është organizatë hulumtuese rinore, e cila merret me edukimin e studentëve dhe anëtarëve në fushën e biologjisë, si dhe me hulumtimin dhe studimin e biodiversitetit në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

I formuar në vitin 1995 nga ish-studentë dhe demonstrues, profesorë dhe asistentë aktualë në fakultetin e shkencave Natyrore-Matematikore - Shkup. “SHHSB” tani është e vetmja shoqatë kërkimore rinore në vend, si dhe është një nga organizatat rinore më të vjetra në Maqedoninë e Veriut, që vepron vazhdimisht. “SHHSB” është strukturuar sipas seksioneve, pra në grupe në kompani, të cilat janë të angazhuara në hulumtimin e një grupi të caktuar taksonomik. Janë rreth 15 seksione në kompani, vazhdimisht ose sipas nevojës, të cilat janë të strukturuar brenda me mentorë dhe menaxherë. “SHHSB” i ndan aktivitetet e saj në tri fusha: edukimi i anëtarësimit në biologjinë e aplikuar dhe ekologjinë, organizimin e aktiviteteve dhe trajnimeve në terren dhe aktivitetet/aktivitetet me botime.

Kontakt:

idsbioloji@gmail.com

info@idsbioloji.com

<https://idsbioloji.com/>

**“Ursus Speleos Research Association (USRA)” (Shkup)
Aktivitetet me interes Mjedisit:**

Shoqata hulumtuese “Ursus Speleos” - Shkup (USRA) është një organizatë joqeveritare e themeluar në vitin 2001. Veprimtaria e saj kryesore është speleologjia si shkencë ndërdisiplinore, si dhe ndërmarrja e aktiviteteve për kujdesin, përmirësimin dhe mirëmbajtjen e mjedisit, duke nxitur nisma dhe aktivitete që kontribuojnë në mbrojtjen, mirëmbajtjen dhe përmirësimin e mjedisit, me theks të veçantë në zonat karstike.

“USRA” është anëtare e Unionit Ballkanik të Speleologjisë, si dhe ka organizuar disa kampe speleologjike, jo vetëm për speleologë nga Maqedonia e Veriut, por edhe për speleologë nga i gjithë Ballkani. “USRA” ka bashkëpunim të ngushtë edhe me një sërë organizatash qeveritare dhe joqeveritare, si: Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, Fakulteti i Shkencave Natyrore dhe Matematikës (Instituti i Biologjisë, Instituti i Gjeografisë, Instituti i Kimisë), Qendra për menaxhimin e krizave, Ndërmarrja publike për menaxhimin dhe mbrojtjen e zonës me shumë qëllime “Jasen”, Shoqëria ekologjike maqedonase, Shoqëria ekologjike “Treska” etj.

Me institucionet e përmendura, “USRA” ka realizuar disa aktivitete, si: botimi i punimeve profesionale, hulumtimi i objekteve speleologjike, promovimi i turizmit alternativ, përgatitja dhe realizimi i projekteve e të ngjashme.

Si rezultat i çështjeve specifike të trajtuara nga “USRA” dhe ekipi i ekspertëve të cilësisë, anëtarët e “USRA”

janë përfshirë në mënyrë aktive në aktivitetet që lidhen me përgatitjen e raporteve dhe studimeve përkatëse në lidhje me vlerësimin e ndikimit të njeriut në mjedis, strategjike, vlerësimi i ndikimit, analizat e zonave të mbrojtura, analizat që lidhen me speleologjinë dhe të tjera.

Kontakt:

078/409-005

contact.ursusspeleos@gmail.com

<https://ursusspeleos.org.mk/>

“Shoqata hulumtuese e studentëve të gjeografisë - natyralist” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Mjedisi, arsimi

Shoqata synon të lartësojë gjeografinë si shkencë dhe të përfshijë studentët e gjeografisë në mësimin e gjërave të reja. "Naturalist" gjithashtu organizon dhe merr pjesë në leksione, prezantime dhe punëtori që lidhen me gjeografinë, duke përfshirë të rinjtë në ndërgjegjësimin për aspekte të ndryshme të mjedisit dhe përshtatjen ndaj ndryshimeve klimatike.

Kontakt:

078/409-005

prirodnik.sk@hotmail.com

<https://izsg-prirodnik.com.mk/>

“Burim” (Pehçevë)

Aktivitetet me interes: Mjedisi, zhvillimi i qëndrueshëm

“Burim” është shoqatë mjedisore, misioni i së cilës është promovimi, inkurajimi dhe zbatimi i iniciativave dhe aktiviteteve që do të kontribuojnë në sigurimin dhe përmirësimin e zhvillimit të qëndrueshëm dhe mbrojtjes së mjedisit në komunën e Pehçevës, por edhe më gjerë, nëpërmjet punës së ndërsjellë dhe të koordinuar të sektorit të shoqërisë civile me pushtetin vendor dhe kombëtar dhe komunitetin e biznesit, më pas përfshirjen e aktorëve të ndryshëm dhe edukimin e tyre mjedisor mbi parimet bazë të zhvillimit të qëndrueshëm, si dhe krijimin e një mjedisi me zhvillim të ekuilibruar dhe mbrojtjen e natyrës.

Kontakt:

tel.: 070/222-445

edkp@t.mk

“Kolektivi ZET” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Të rinj, zhvillim i qëndrueshëm

Një ekip rinor i udhëhequr nga gratë u angazhua për të fuqizuar njerëzit që të punojnë së bashku për të përmirësuar mirëqenien e komuniteteve dhe planetit. Ata janë dhe janë pjesë e rrjetit “Young Friends of the Earth Europe”, i cili punon kolektivisht për drejtësinë mjedisore dhe sociale.

“Kolektivi ZET” është një nga liderët e Koalicionit të së ardhmes - një platformë nga viti 2020, për të ndërtuar një vizion kolektiv për të ardhmen dhe për të krijuar një grup të gjerë ndërsektorial njerëzish, organizatash, aktivistësh, lëvizjesh, ekspertësh, artistësh, edukatorë, komunitete dhe individë. Marrëveshja kombëtare e gjelbër, e krijuar nga “Kolektivi ZET” së bashku me lëvizjen Koalicioni i së ardhmes, bazohet në vizione qytetare.

Kontakt:

contact@kolektivz.mk

<https://www.kolektivz.mk/>

“Kreativ” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Rinia, Arsimi

“Kreativ” është një organizatë rinore për të mbështetur zhvillimin arsimor, social dhe personal të të rinjve, aktivizmin rinor dhe qytetarinë aktive nëpërmjet përfshirjes në programe arsimore joformale. “Kreativ” ofron shërbim për të rinjtë në tri fusha kryesore: edukim për paqen dhe aktivizmin, mjedisin dhe shëndetin dhe mediat e artit, d.m.th. ndërtimi i identitetit personal dhe social të të rinjve për një shoqëri më të fortë dhe gjithëpërfshirëse, zhvillimi i vetëdijes mjedisore dhe avokimi për jetë e qëndrueshme dhe e shëndetshme dhe eksplorimi i inteligjencës emocionale përmes vetë-shprehjes krijuese.

“Kreativ” operon në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar.

Kontakt:

kontakt@kreativ.mk

<http://www.kreativ.mk/>

“LEAD” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Rinia, arsimi

“LEAD” është një organizatë qytetare rinore e themeluar nga individë me përvojë në sektorin civil, privat, publik dhe arsim. Organizata përpiqet të arrijë një situatë në të cilën të rinjtë në partneritet me të rriturit marrin pjesë aktive në proceset sociale, marrin përgjegjësi personale për situatën aktuale dhe përmes

zhvillimit të vazhdueshëm personal kontribuojnë për një shoqëri më të mirë. Puna e LEAD bazohet në krijimin e programeve arsimore që inkurajojnë zhvillimin personal, forcimin institucional dhe qëndrueshmërinë.

Ekspertiza e tyre është krijimi i programeve dhe përvojave arsimore, zhvillimi personal i të rinjve dhe njerëzve që punojnë me të rinjtë, aftësitë për punësim, fuqizimi institucional i organizatave dhe kompanive.

Kontakt:

070/868-486

078/204-814

info@lead.org.mk

<http://lead.org.mk/>

“LOJA” (Tetovë)

Aktivitetet me interes: Rinia, arsimi

Qendra për Bashkëpunim Ballkanik “LOJA” është një organizatë joqeveritare dhe jofitimprurëse, me veprimtari kryesore në fushën e arsimit dhe kulturës. Nga një organizatë bazë me të drejta të plota, ajo ka evoluar me kalimin e kohës në një organizatë hibride, e cila nga njëra anë ruan lidhje të ngushta me funksionin e saj fillestar bazë, por nga ana tjetër përpiqet të ndikojë në politika.

Aktivitetet edukative zhvillohen në të dy nivelet formale / institucionale dhe joformale / bazë. Në nivel institucional synohet zgjerimi i bashkëpunimit ndërmjet të gjitha institucioneve në sistemin arsimor. Ata gjithashtu synojnë krijimin e aktiviteteve jashtëshkollore në të gjitha fakultetet pedagogjike në mbarë vendin dhe transferimin e njohurive në shkollat në Maqedoninë e Veriut përmes mësuesve të ardhshëm.

Kontakt:

+38944352970

lojacentre@gmail.com

<https://cbcloja.org.mk/>

“Shoqëria biologjike maqedonase” (Shkup)**Aktivitetet me interes: Mjedisi**

Shoqata e qytetarëve “Shoqëria biologjike e Maqedonisë” është organizatë joqeveritare, jofitimprurëse dhe jofetare në të cilën qytetarët e Maqedonisë janë anëtarë vullnetarisht dhe bashkojnë forcat dhe punojnë për arritjen e interesave më të gjera shoqërore në fushën e studimit të biologjisë dhe disiplinave biologjike. Qëllimi është popullarizimi dhe avancimi i shkencave biologjike dhe zbatimi i tyre.

Kontakt:

biolozimk@gmail.com

<https://biologija.yolasite.com>

“Shoqëria ekologjike maqedonase (MESH)” (Shkup)**Aktivitetet me interes: Mjedisi, zhvillimi i qëndrueshëm, arsimit**

Qëllimet kryesore të “Shoqërisë ekologjike maqedonase (MESH)” janë promovimi i ekologjisë si shkencë, mbrojtja dhe promovimi i mjedisit dhe natyrës, përhapja e njohurive mjedisore dhe promovimi i edukimit mjedisor, si dhe promovimi i parimit të zhvillimit të qëndrueshëm.

MESH konsideron se edukimi mjedisor në sistemin arsimor në Maqedoninë e Veriut është i përfaqësuar në

mënyrë të pamjaftueshme, andaj janë duke e zbatuar programin “Edukim mjedisor”, i cili ofron mësim për kafshët dhe bimët.

“MESH” ka zhvilluar edhe një paketë edukative për shpendët, e destinuar për edukatorët që punojnë me fëmijë që në moshë të vogël në zonat rurale apo më të vogla urbane. Përmbajtja e tyre edukative mbi bimët përfshin postime dhe përmbajtje të shkurtra informative dhe disa tema që pasqyrojnë jetën e bimëve, rolin e tyre në jetën tonë dhe mbijetesën e tyre.

Ata po krijojnë gjithashtu një paketë edukative për rrëqebullin e Ballkanit. Për çdo temë përgatiten detyra ndërvepruese sipas departamentit. Është i destinuar për nxënësit e shkollave fillore, por disa nga aktivitetet u prezantohen fëmijëve të moshës parashkollore, si dhe nxënësve të shkollave të mesme. Nëpërmjet ambientalistëve të rinj, ata bëjnë thirrje publike për grante për ambientalistët e rinj. Programi është zbatuar në 2009, 2010, 2020 dhe 2021.

Në vitin 2020, së bashku me Institutin për Studime të Komunikimit, filloi projekti “Veprim lokal për politika më të mira të mbrojtjes së mjedisit”, i cili trajnon eko-aktivistë dhe nxënës të shkollave të mesme nga Pellagonia, Ohri, Strumica, Tikveshi, Demir Kapija dhe Prespa - se si të iniciojnë dhe paraqesin një problem të caktuar në rajonin e tyre, dhe në zgjidhjen e të cilit do të përfshijnë qytetarët dhe institucionet. Projekti ka realizuar edhe hulumtimin “Prioritetet lokale për mbrojtjen e mjedisit në rajonet me zona të mbrojtura”.

Kontakt:

072/304-168

contact@mes.org.mk

<https://mes.org.mk/>

https://www.facebook.com/MES.org.mk/?ref=br_rs

"Mama Organa" (Shkup) **Aktivitetet me interes: Zhvillimi i qëndrueshëm**

"Mama Organa" është një person juridik, aktiviteti kryesor i të cilit është grumbullimi i mbetjeve bio dhe prodhimi i plehrave organike, të cilat krijojnë vende pune për nënat beqare në disavantazh social dhe neutralizojnë pasojat e krizës klimatike. Në nismat e tyre për zhvillim të qëndrueshëm socio-ekonomik, ata punojnë ngushtë me organizatat e shoqërisë civile, donatorët dhe institucionet dhe punojnë së bashku për të adresuar sfidat me të cilat përballlet komuniteti, veçanërisht në promovimin e Objektivave të zhvillimit të qëndrueshëm të OKB-së.

Kontakt:

075/860-970

mamaorgana@gmail.com

"MACEF - Qendra për efkasitet energjetik të Maqedonisë" (Shkup) **Aktivitetet me interes: Zhvillimi i qëndrueshëm**

MACEF synon të bashkojë inxhinierët, ambientalistët dhe ekonomistët në një qëllim të përbashkët për të arritur një zhvillim të qëndrueshëm të shoqërisë nëpërmjet pjesëmarrjes aktive në hartimin e politikave energjetike dhe planifikimin zhvillimor të energjisë dhe burimeve energjetike - në nivel individual, lokal dhe kombëtar.

Në vitin 2008 dhe 2009, MACEF-i botoi botimet "Burimet e energjisë jo të ripërtëritshme" dhe "Burimet e ripërtëritshme të energjisë", të cilat janë në formë të librave me ngjyra për fëmijë. Gjithashtu, botimi "E drejta për të zgjedhur kostot e energjisë" - këshilla për efkasitetin energjetik.

Ata gjithashtu punojnë në projekte për energjinë diellore, efkasitetin energjetik, reduktimin e konsumit të

energjisë duke ndryshuar zakonet dhe duke zhvilluar një ekonomi konkurruese dhe të qëndrueshme të energjisë.

Kontakt:

02/3090-178

070/226-666

macef@macef.org.mk

www.macef.org.mk

“Megjashi - Ambasada e Parë e Fëmijëve në Botë” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Edukimi

“Megjashi - Ambasada e parë e fëmijëve në botë”, i përfaqëson dhe i mbron të drejtat e fëmijëve, inkurajon prindërimin e përgjegjshëm dhe respektin për fëmijën, forcon lëvizjen qytetare për të drejtat e fëmijëve dhe pjesëmarrjen e fëmijëve dhe mbron funksionimin e institucioneve në interesin më të mirë të fëmijën. Vizioni i tyre është “Një botë më e drejtë për çdo fëmijë”. Përveç edukimit për paqen, që është në fokus të organizatës, Megjashi analizon dhe raporton shpesh mbi segmente të ndryshme të sistemit arsimor në Maqedoninë e Veriut. Ata janë gjithashtu pjesë e platformës “Qyteti im”.

Kontakt:

070/255-372

info@childresembassy.org.mk

<http://childresembassy.org.mk/>

<https://www.facebook.com/detskaambasadamegjashi/>

“Forumi arsimor rinor (FAR)” (Shkup) **Aktivitetet me interes: Rinia, arsimi**

“Forumi i Edukimit Rinor (FAR)” është një bashkësi rinore që ofron edukim për debat, njohuri ligjore, aftësi personale dhe profesionale, krijon kërkime dhe politika, ofron hapësirë dhe informacion mediatik, mbështet aktivizmin, vetëorganizimin dhe pjesëmarrjen për zhvillimin social të të rinjve njerëzit.

“FAR” punon në projekte për politika cilësore arsimore dhe mundësi për të rinjtë, duke nxitur aktivizmin rinor, forcimin e kompetencave demokratike dhe pjesëmarrjen e të rinjve, por edhe krijimin e paketave rinore dhe angazhimin përmes fushatave.

Në fushën e arsimit joformal, ndër të tjera, ka punuar mbi ligjërata në fushën e mjedisit dhe sipërmarrjes rinore, pastaj në master klasa për aktivizmin, shprehjen argumentuese dhe shëndetin mendor. Në vitin 2011, së bashku me disa organizata, ata nënshkruan një Platformë për qëndrueshmërinë rinore. Gjithashtu, ka botuar disa hulumtime në fushën e aktivizmit rinor, pjesëmarrjes rinore, organizimit të shkollave të mesme dhe studentore, si dhe botimin “Eko Ditari”. Për më tepër, ai ka bashkëpunuar me shkolla fillore dhe të mesme në projekte të ndryshme.

Anëtarët e organizatës janë pjesë e grupeve të punës, së bashku me institucionet dhe organizatat rinore, dhe në kuadër të organizatës funksionon “Radio FAR”, medium që shpesh fokusohet në tema nga fusha e mjedisit.

Kontakt:

02/3139-692

info@mof.org.mk

<https://mof.mk/>

“Të rinjtë munden” (Shkup) **Aktivitetet me interes: Të rinjtë**

“Të rinjtë munden” është një shoqatë qytetarësh e formuar nga të rinjtë. Qëllimet e Shoqatës janë ndërgjegjësimi i të rinjve për qytetari aktive, duke u dhënë mundësi të rinjve të zbatojnë iniciativa rinore dhe shprehje kreative të mendimeve dhe pikëpamjeve të tyre. Gjithashtu, inicimi i zhvillimit personal të të rinjve përmes punës rinore dhe edukimit joformal, por edhe promovimit të të drejtave dhe lirive të njeriut të të rinjve.

“Të rinjtë mund” inicioi “Ditën sociale”, një mjet që do të donim që në vitet në vijim të bëhej i njohur për të rinjtë në nivel kombëtar. Qëllimi i Ditës Sociale është të vendosë solidaritet midis të rinjve gjatë ditëve të tyre shkollore, të frymëzojë qytetarinë aktive dhe zhvillimin social të udhëhequr nga të rinjtë. Ndër të tjera kanë një iniciativë për arsimim joformal dhe vullnetarizëm, si dhe një program për aktivizim lokal.

Kontakt:

078/313-931

info@youthcan.org.mk

mladitemozat@gmail.com

<https://www.youthcan.org.mk>

“Në rrota” (Shkup) **Aktivitetet me interes: Mjedisi, zhvillimi i qëndrueshëm**

Është një iniciativë e ardhur nga një grup çiklistësh, me synimin për një çiklizëm sa më të mirë të Shkupit. Organizatorët ndodhen në disa 'tavolina kritike' ku kolektivisht ngasin biçikletat në rrugë dhe janë të alarmuar për probleme të ndryshme me egocentrizmin, mungesën e shtigjeve për biçikleta, (mos) respektimin e rregullave të trafikut, mungesën e hapësirave publike të lira - të gjitha për trafik të

ndryshëm. dhe problemet e infrastrukturës.

Me kalimin e viteve, nisma është kthyer në alarmin kryesor qytetar kur bëhet fjalë për sfidat e çiklizmit, por edhe për përdoruesit e tjerë të rrugës që janë të marginalizuar nga transporti urban i motorizuar. "Në rrota" me njohuritë dhe monitorimin e flukseve botërore të çiklizmit publikon rregullisht rrëfime me foto, analiza të ligjeve, dërgon letra publike dhe propozime për të gjithë vendimmarrësit dhe vitet e fundit ka bashkëpunuar me autoritetet e qytetit për krijimin e flukseve të trafikut për kryeqytetin.

Kontakt:

<http://natochak.blogspot.com/>

"Mos u bëj bërllok"

Aktivitetet me interes: Mjedisi

Eko-nismë qytetare që mbron për një mjedis të pastër.

Në baza vullnetare, "Mos u bëj bërllok", përpiqet të bëjë diferencën në ndërgjegjësimin mjedisor, kudo në vend, që bëhet nëpërmjet aksioneve të ndryshme. Harta e tyre e qyteteve ku janë ndërmarrë aksione pastrimi është zgjeruar nga: Shkupi, Kumanova, Tetova, Gostivari, Kumanova, Dellçeva, Berova, Prilepi, Strumica, Ohri, Struga, Manastiri dhe Gjevgjelia. Deri në mesin e vitit 2021, "Mos u bëj plehra" ka realizuar më shumë se 500 aksione dhe ka mbledhur rreth 10 mijë thasë me mbeturina.

Të gjithë të interesuarit për vullnetarizëm mund të aplikojnë përmes faqes së tyre dhe kështu të aplikojnë për një deponi nëpër të gjithë vendin.

Kontakt:

<https://www.nebidigjubre.com/>

“Këshilli rinor kombëtar i Maqedonisë” Aktivitetet me interes: Rinia, arsimi

"KRKM" është shoqatë e shoqatave në të cilën në baza vullnetare janë anëtarësuar shoqatat dhe fondacionet nga Maqedonia e Veriut. KRKM është organ përfaqësues i organizatave rinore në këtë vend dhe bashkon 51 organizata: 17 organizata rinore, 20 organizata rinore, 1 sindikatë, 7 të rinj të organizatave të tjera dhe 6 anëtarë të asociuar - me qëllim promovimin dhe avokimin për të rinjtë dhe të drejtat e të rinjtë në Maqedoninë e Veriut.

Anëtarësia e KRKM -së është e larmishme, duke bashkuar organizata që veprojnë në nivel kombëtar dhe rajonal, zona rurale dhe urbane, organizata studentore, degë të organizatave ndërkombëtare dhe lloje të tjera shoqatash.

Kontakt:

078/350-531

info@nms.org.mk

<http://www.nms.org.mk/>

<http://www.nms.org.mk/clenki/>

<https://www.facebook.com/NMSMKD>

“Nisma O2” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Mjedisi

Organizata për mbrojtjen dhe mbrojtjen e natyrës dhe sigurimin e mjedisit të pastër dhe të shëndetshëm. Inkurajon nismat për ajër të pastër, tokë, ujë, pa pika të zeza industriale, pa miniera të reja, pa qindra gurore, deponi ilegale, lumenj të pastër dhe natyrë të ruajtur.

“O2 iniciativa” ka përvojë me legjislacionin maqedonas për mjedisin dhe klimën, bën analiza dhe shqyrtime të problemeve lokale dhe kombëtare me ujin, ajrin, tokën, energjinë. Ata përfaqësojnë të drejtat e qytetarëve për një jetë cilësore dhe një mjedis të pastër. Ato janë përfshirë edhe në “Këshillin e inspektimit qytetar (KIQ)”, i krijuar në vitin 2021.

Kontakt:

070/233-795

o2macedonia@gmail.com

<https://www.facebook.com/o2inicijativa/>

“ORT - Zhvillimi i qëndrueshëm” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Zhvillimi i qëndrueshëm

Organizatë jofitimprurëse me mision që përfshin promovimin, trajnimin, zbatimin dhe futjen e parimeve të zhvillimit të qëndrueshëm në të gjitha sferat e jetës dhe punës së çdo personi fizik dhe juridik në Maqedoni dhe rajon.

Qëllimet e organizatës janë: apele për mbrojtjen e mjedisit, studime të biodiversitetit, diskutime për shëndetin e njeriut, ngjarje të qytetarëve dhe qeverisë për një shoqëri pluraliste dhe demokratike, angazhime për përfshirjen e grupeve të marginalizuara të njerëzve në jetën e përgjithshme, sipërmarrje sociale për sociale, fuqizimi ekonomik i të varfërve dhe të papunëve.

Kontakt:

070/359-882

076/232-383

02/5111-345

orts@t.mk

ekologija@ort.mk

<http://www.ort.mk/>**“OHO” (Shkup)****Aktivitetet me interes: Arsim, mjedis**

Shoqata për edukim, komunikim dhe këshillim “OXO” është themeluar në vitin 1998. “OHO” ka punuar që në fillimet e veta mbi edukimin mjedisor në vend. Në vitin 1999 zhvilloi programin “Ne nuk kemi planet rezervë”, si pilot-projekt në 10 shkolla fillore në Maqedoninë e Veriut, ku përfshihen Krusheva, Velesi, Kavadari dhe Shkupi. Si pjesë e këtij programi lind një gamë e pasur materialesh didaktike, fushatash dhe programesh shkollore për përfshirjen aktive të shkollave dhe kopshteve në zgjidhjen e problemeve mjedisore. Ndër materialet që shpërndahen në institucione të ndryshme arsimore janë 'EKO-kalendar' dhe 'ECO-manualë për mësuesit'.

Në vitin 2007, “OHO” iu bashkua Rrjetit Ndërkombëtar të Organizatave të quajtur FEE ose “Fondacioni për Edukim Mjedisor”, duke zbatuar programin “Si të bëhemi eko-shkollë”, i cili pranohet gjerësisht nga shkollat në Maqedoninë e Veriut.

Duke punuar në vazhdimësi në fushën e edukimit mjedisor, “OXO” në vitin 2009 me mbështetjen e Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës (MASH), vendosi të vendosë në një nivel më të lartë programin e përgjithshëm “Ne nuk kemi planet rezervë”, duke futur të njëjtin program, të riemërtuar si “Integrimi i

edukimit mjedisor në sistemin arsimor të Maqedonisë”, në mësimin e rregullt në arsimin parashkollor dhe fillor.

“OXO” ka zyrën e saj në ministrinë resore, me punonjës të saj, që i jep organizatës mbështetje institucionale për zbatimin në kopshte, shkolla fillore dhe të mesme dhe konvikte. Programi përbëhet nga disa komponentë, ndër të cilët vendin kryesor e zë programi “Si të bëhemi një eko-shkollë”, një metodologji prej shtatë hapash në fushën e eko-menaxhimit, si dhe katër eko-standarde që janë standarde të detyrueshme për të gjitha institucionet arsimore.

Me “Integrimin e edukimit mjedisor në sistemin arsimor të Maqedonisë”, Inspektorati Shtetëror i Arsimit përfshin pjesë të edukimit mjedisor në Vlerësimin e punës së shkollës, i cili jep një pasqyrë të qartë të realizimit të tij, por edhe të aktiviteteve specifike që ndërmerren nga institucionet.

Nga viti akademik 2014/2015, “OHO” për herë të parë në vend po zbaton projektin “Eko Paketa”, si projekt për shkollat fillore me flamur të gjelbër. OXO drejton gjithashtu programin “Gazetarë të rinj mjedisorë”, ku nxënësit e shkollave të mesme krijojnë artikuj, foto dhe video dhe marrin çmime për garat mjedisore.

Kontakt:

077/950-167

biljana@oxo.org.mk

<https://www.oxo.org.mk/>

“Pablik” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Zhvillimi i qëndrueshëm

“Pablik” është një shoqatë për kërkime, komunikim dhe zhvillim. Inkurajimi i ndryshimeve pozitive sociale duke zhvilluar sipërmarrjen sociale dhe duke inkurajuar përfshirjen sociale përmes kërkimit, avokimit dhe

pjesëmarrjes në hartimin e politikave publike. Gjithashtu, "Pablik" synon të zhvillojë ekosistemin e përgjithshëm në të cilin operojnë ndërmarrjet sociale në Maqedoninë e Veriut.

"Pablik" është edhe themelues i revistës për zhvillim të qëndrueshëm "Ballë për ballë", kurse kanë kontakte dhe bashkëpunime me aktorë të ndryshëm në fushën e zhvillimit të qëndrueshëm.

Kontakt:

075/433-859

02/2466-444

info@public.org.mk

<https://public.org.mk/>

"Të premtet për të ardhmen (Fridays for future)" (Shkup)

Aktivitetet me interes: Ndryshimet klimatike, mjedisi, rinia

Lëvizja kundër ndryshimeve klimatike në kontekstin lokal të Maqedonisë së Veriut. Dega e lëvizjes në Shkup përbëhet kryesisht nga të rinj, të cilët marrin pjesë në aksione dhe tubime të ndryshme protestuese. Ata gjithashtu bashkëpunojnë me organizata të tjera rinore në fushën e mjedisit, klimës, arsimit dhe politikave rinore.

Kontakt:

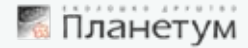
skopje@fridaysforfuture.org

<https://www.facebook.com/fridaysforfuturemk/>

<https://www.fridaysforfuture.org/>

“Planetum” (Strumicë)

Aktivitetet me interes: Mjedisi

Planetum është një shoqatë e themeluar në vitin 1999. Fillimet e “Planetum” lidhen me aktivitetet për reduktimin e mbetjeve plastike për shkak të ndikimit të tyre të dëmshëm mbi natyrën dhe jetën e njeriut. Më vonë, menaxhimi i mbetjeve mbeti një angazhim strategjik i “Planetum”, së bashku me aktivitete të tjera për të mbrojtur mjedisin nga ndotja dhe për të ruajtur një ekuilibër në natyrë.

Kontakt:

070/374-579

contact@planetum.mk

“Sheshi Liria” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Zhvillimi i qëndrueshëm

Organizatë për aktivizëm, teori dhe art, me fokus urbanizmin, hapësirat publike funksionale të hapura dhe zhvillimin e qëndrueshëm. “Sheshi Liria” ndër vite ka organizuar dhe zhvilluar protesta, tubime publike, debate, workshope, kërkime, publikime të ndryshme, regjistrime të gjelbërimit dhe xhiro me biçikleta. “Sheshi Liria” është edhe krijuesi i platformës “Qyteti për të gjithë”.

Kontakt:

071/464-967

075/435-651

<https://www.facebook.com/PlostadSloboda/>

<http://www.gradzsite.mk>

“Polimat 13” (Bogdanci)

Aktivitetet me interes: Mjedisi, ndryshimet klimatike, arsimi

Shoqata për zhvillim, edukim dhe etikë mjedisore “Polimat 13” punon në fushën e mbrojtjes së mjedisit, duke rritur ndërgjegjësimin e publikut dhe duke ndërmarrë aktivitete specifike për promovimin e mbrojtjes së mjedisit me përfshirje të gjerë të komunitetit në proceset zhvillimore. Ndër të tjera realizojnë projekte si “Libër me figura eko lozonjare” për fëmijët deri në tetë vjeç. Gjithashtu, projekti “Rinia në aksionin klimatik” është realizuar për të rinjtë e moshës 13 deri në 17 vjeç në komunën e Bogdancit, me qëllim të vetëdijesimit për ndryshimet klimatike.

Kontakt:

075/216-103

075/393-306

<https://www.facebook.com/Polymath13-Bogdanci-276864659152991>

info.polymath13@gmail.com

<https://polymath13.mk>

“Miqtë e Arsimit” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Arsim, mjedis

Shoqata për zhvillimin dhe dixhitalizimin e arsimit dhe trashëgimisë kulturore.

Sektorët e veprimit: marrëdhëniet ndëretnike, toleranca, kultura, fëmijët, të rinjtë dhe studentët, mjedisi dhe burimet natyrore, arsimi, shkenca dhe kërkimi.

Kontakt:

077/877-638

taleski000@yahoo.com

<http://www.friends-of-education.org>**“Qendra rajonale e mjedisit (QRM)” (Shkup)****Aktivitetet me interes: Mjedisi, arsimi**

Zyra e QRM-së në Maqedoninë e Veriut ka qenë e pranishme në vend nëpërmjet një koordinatori lokal që nga korriku i vitit 1993 dhe zyrtarisht filloi të funksionojë në janar 1995. Programet e zhvillimit të QRM-së janë krijuar për të promovuar fusha të tilla si menaxhimi i integruar i mbetjeve dhe burimeve ujore, vlerësimi strategjik mjedisor, bashkëpunimi me sektorin e OJQ-ve, ngritja e ndërgjegjësimit të publikut mjedisor dhe edukimi për zhvillim të qëndrueshëm.

QRM-ja zhvillon mjetet e edukimit multimedial për zhvillim të qëndrueshëm "Paketa e gjelbër" dhe "Paketa e gjelbër - Junior". Ato, në formën e manualeve për mësuesit, janë zhvilluar nga QRM në periudhën 2006-2012, si dhe pakot ishin falas për të gjitha shkollat fillore në Maqedoninë e Veriut dhe u shpërndanë me mbështetjen e Byrosë për Zhvillimin e Arsimit, e cila do të ishte edhe kontrolluese, dhe pas përfundimit të projektit të monitorohej niveli i përdorimit të Manualit - sipas lëndëve, pra mësimdhënie që ka pika të përbashkëta me fushat që lidhen me mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm. Gjatë realizimit të projektit janë trajnuar nga 500 deri në 550 mësimdhënës nga gjithsej 350 shkolla në vend. "Paketa e gjelbër" është paraparë për mësimin lëndor, gjegjësisht nga klasa e gjashtë deri në të nëntën, ndërsa "Paketa e gjelbër - Junior" për mësimin nga klasa e parë deri në të pestën. QRM-ja është gjithashtu pjesë e projekteve dhe dokumenteve për gazrat serrë nga trafiku rrugor, për të përfshirë publikun në vendimet mjedisore dhe për të integruar njohuritë për klimën.

Kontakt:

02/3090-135

02/3090-136

Macedonia@rec.org

mk.rec.org

“Qendra rajonale për zhvillim të qëndrueshëm” (Kratovë)**Aktivitetet me interes: Zhvillimi i qëndrueshëm, mjedisi**

Qendra ka për qëllim mbështetjen dhe zhvillimin e qëndrueshëm të bashkësisë lokale, mobilizimin më të madh të resurseve në dispozicion dhe forcimin dhe integrimin socioekonomik të rajonit, para së gjithash në kuadër të saj, e më pas në integrimin e Maqedonisë së Veriut në BE. Kjo qendër ekziston që nga viti 2003. Në periudhën nga viti 2003 deri në vitin 2006, ajo funksionoi si Qendër për mbështetjen e OJQ-ve, e financuar nga BE-ja dhe më pas u shndërrua në një person juridik të pavarur. Midis viteve 2007 dhe 2009 realizoi projektin ekologjik “Të mos e lëmë plastikën të mbijetojë njeriun”, ku aktivitetet kanë të bëjnë me grumbullimin dhe riciklimin e ambalazheve PET. Më pas punon në “Vullnetar - Ekologji - Kratovë”, projektet “Forcimi i rrjetit të grumbulluesve individualë të ambalazheve PET”, “Bëhuni aktiv! Zgjidhni, ricikloni dhe mbronni mjedisin tuaj” dhe “Burimet e energjisë - Viza për një të ardhme të gjelbër”.

Kontakt:

078/464-401

regionalcenar@gmail.com

<https://regionalcenar.org.mk/>

“Koalicioni Rural” (Kumanovë)

Aktivitetet me interes: Ndryshimet klimatike, Zhvillimi i qëndrueshëm

“Koalicioni Rural” punon për përmirësimin e cilësisë së jetës në zonat rurale, edukimin, organizimin dhe veprimin e përbashkët të fermerëve, ndikimin e politikave në nivel kombëtar dhe lokal, zhvillimin e balancuar rajonal dhe promovimin dhe forcimin e kapaciteteve të organizatave lokale të shoqërisë civile. “Koalicioni Rural” është një partner i njohur i shoqatave bujqësore, mbulon një sërë aktivitetesh; monitorimin, monitorimin e legjislacionit kombëtar dhe të BE-së, madje edhe krijimin e dokumenteve të politikave dhe ndikimit.

Barazia gjinore, rinia, përfshirja e pakicave etnike dhe kategorive të cënueshme të qytetarëve janë temat horizontale të cilave u kushton vëmendje edhe ky koalicion, prandaj në kuadër të Koalicionit joformalisht vepron edhe “Lobi i Gruas Rurale” i përbërë nga fermere aktive që veprojnë dhe kontribuojnë në zhvillimin ekonomik lokal në zonat rurale. Po ashtu edhe “Klubi Rural Rinor” në të cilin anëtarësohen të rinjtë nga zonat rurale. Ndër të tjera, ata janë duke zbatuar projekte si “Veprimi klimatik për ndryshimet klimatike në Bbujqësi” dhe “Digjitalizimi në Bujqësi – TANI!”.

Kontakt:

078/303-735

rkoalicija@gmail.com

<https://rural.mk/>

“TANI - Koalicioni i organizatave rinore” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Të rinjtë

Koalicioni i organizatave rinore “TANI” punon në zhvillimin dhe zbatimin e politikave rinore në nivel lokal dhe kombëtar, lidhjen dhe fuqizimin e organizatave rinore me qëllim të aktivizimit të të rinjve dhe

përmirësimit të kushteve për zhvillimin e tyre personal dhe profesional në Maqedoninë e Veriut. "TANI" po punon për të forcuar kapacitetet e të rinjve dhe po punon me pushtetin vendor dhe qendror për të ofruar një mjedis të suksesshëm për të rinjtë. "TANI" bashkëpunon me partnerë ndërkombëtarë, kombëtarë, rajonalë dhe vendorë, me qëllim zbatimin e projekteve që përmirësojnë jetën e të rinjve.

Kontakt:

sega@sega.org.mk

<http://www.segaorg.mk/>

<https://www.facebook.com/coalitionSEGA>

"Bashkimi i skautëve të Maqedonisë" ()

Aktiviteti: Rinia, arsimi

Kjo aleancë fokusohet në edukimin joformal për të rinjtë duke përdorur metodën e skautizmit. Ka një program që ofron zhvillim intelektual, mendor, shpirtëror, social, karakteristik dhe emocional për çdo të ri. Ai gjithashtu punon për të promovuar dhe praktikuar demokracinë dhe të drejtat e njeriut përmes takimeve dhe proceseve nxitëse. Për më tepër, ofron mbështetje për organizata të tjera rinore, rrjete rinore dhe punë të përbashkët me institucionet, por edhe promovimin e qytetarisë aktive.

Kontakt:

02/311-2254

sim@scout.org.mk

<http://scout.org.mk/>

“Maqedonia diellore” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Zhvillimi i qëndrueshëm

Qëllimi i shoqatës është të inkurajojë dhe mundësojë bashkëpunimin ndërmjet kompanive në Maqedoninë e Veriut (prodhues, projektues, kontraktorë, importues, teknikë shërbimi), ekspertë dhe shkencëtarë nga të gjitha disiplinat shkencore, duke mbuluar teknikat dhe teknologjitë kërkimore, zhvillimin dhe promovimin e energjisë diellore, si dhe projektimin, prodhimin, përfundimin, funksionimin dhe mirëmbajtjen e objekteve për përdorimin e energjisë diellore.

Në vitin 2008 zhvilloi punëtorinë “Kufijtë e rinj të qelizave solare fotovoltaike me kosto të ulët”, kurse në vitin 2009 “Integrimi i sistemeve të ngrohjes diellore në çati dhe fasada”.

Gjatë viteve kanë marrë pjesë në konferenca, forume dhe forume të ndryshme që kanë të bëjnë me energjinë diellore.

Kontakt:

070/205-635

ilija.nasov@yahoo.com

www.solar.org.mk

“SFERA INTERNATIONAL” (Manastir)

Aktivitetet me interes: Të rinj, zhvillim i qëndrueshëm

Misioni i SFERA INTERNATIONAL është të rrisë vetëdijen dhe të edukojë bashkësitë në mbarë Maqedoninë e Veriut nëpërmjet metodave të edukimit joformal për një sërë temash, duke përfshirë mbrojtjen e mjedisit, ndërgjegjësimin kulturor, jetesën e shëndetshme, zhvillimin e të rinjve, sportin, artin dhe pjesëmarrjen aktive përmes vullnetarizmit në Maqedoninë e Veriut dhe Evropë. Organizata punon me

të rinjtë deri në moshën 35 vjeçare, për të zhvilluar më mirë aftësitë e tyre përmes seminareve dhe trajnimeve në Evropë dhe Maqedoninë e Veriut. Kjo organizatë punon gjithashtu në projekte lokale, ndërkombëtare dhe Erasmus +.

Kontakt:

074/245-154

info@sferainternational.org

www.sferainternational.org

“Tisovec” (Kavadar)

Aktivitetet me interes: Mjedisi, rinia

Shoqëria ekologjike për mbrojtjen e mjedisit dhe edukimin e rinisë, “Tisovec” është organizator i të ashtuquajturave “Eko-kampe”, ku marrin pjesë fëmijë nga fshatrat e Tikveshit. Së bashku me Komunën e Kavadarit kanë realizuar “Eko-kuize”, me qëllim që nxënësit e shkollave fillore nëpërmjet konkursit të tregojnë njohuritë e tyre në fushën e ekologjisë, por edhe të ndërgjegjësojnë nxënësit për problemet në mjedis. “Tisovec” ka lobuar edhe kundër industrisë ndotëse në Kavadar. Ata kanë bashkëpunuar edhe me “DRGZP-Veles”, “OJQ Zona”, “SPPMD”, “PSD Orle”, “Çiklistët Tikvesh” dhe “Kryqi i kuq”.

Kontakt:

071/288-506

edtisovec@yahoo.com

"TRESKA" (Makedonski Brod) Aktivitetet me interes: Mjedisi

Shoqata mjedisore "Treska" nga Makedonski Brod është organizatë joqeveritare, jopartiake dhe jofitimprurëse në të cilën në baza vullnetare dhe vullnetarizëm, anëtarësohen qytetarë vullnetarë nga komuna e Makedonski Brodit dhe Republika e Maqedonisë së Veriut, me qëllim për të mbrojtur dhe përmirësuar mjedisin.

Kontakt:

treskaed@freemail.com.mk

"Fronti 21/42" (Shkup) Aktivitetet me interes: Mjedisi

"Fronti 21/42" është një shoqatë ekologjike e qytetarëve me synim përfundimtar harmonizimin e shoqërisë me natyrën. Që nga viti 2010, ata kanë ndërmarrë aktivitete për ruajtjen e Parkut kombëtar të "Mavrovës" dhe lumenjve të fundit të lirë në Maqedoninë e Veriut. Duke filluar nga viti 2013, aktivitetet e "Fronti 21/42" mbështeten nga fushata ndërkombëtare "Shpëtoni zemrën blu të Evropës". Ata kanë krijuar gjithashtu një manual "Përdorni mjetet dhe mekanizmat ligjorë për mbrojtjen e mjedisit - frymëzohuni nga historia e Parkut Kombëtar të Mavrovës dhe ruani lumenjtë e fundit të egër dhe të lirë në Evropë".

Kontakt:

078/433-713

02/3122546

contact@front.org.mk

<http://www.front.org.mk/>

<https://www.facebook.com/Environmetaldemocracy>

“Florozone” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Mjedisi, ndryshimet klimatike

Organizata punon për të zhvilluar demokracinë mjedisore dhe për të avokuar për reformën mjedisore. Ata janë gjithashtu të përfshirë në mënyrë aktive në promovimin e të drejtave të njeriut, sigurimin e një mjedisi të sigurt dhe përmirësimin e cilësisë së jetës në nivel lokal dhe ndërkombëtar.

Aktivitetet e programit Florozone lidhen me mjedisin dhe ndryshimet klimatike, menaxhimin, ndërgjegjësimin dhe mbrojtjen e mjedisit. Ndër të tjera, “Florozone” ka punuar në projekte si “Përfshirja e të rinjve në menaxhimin e mbeturinave”, “Promovimi i burimeve të ripërtëritshme të energjisë në nivel lokal”, “Gjelbërimi i drejtësisë maqedonase”, “Burimet e ripërtëritshme të energjisë dhe efikasiteti i energjisë në qytetin e Shkupit”, “Aksioni lokal për përshtatjen globale të klimës” dhe “Mjedisi i shëndetshëm për punëtorë të shëndetshëm”.

Ata kanë krijuar gjithashtu një manual për burimet e rinovueshme të energjisë “Bëni kolektorin tuaj diellor”. Më tej, një udhëzues për masat agrare-mjedisore, një dokument me masat për përshtatjen e bujqësisë ndaj ndryshimeve klimatike, një studim uji, broshura për praktikën e mira në mjedis, por edhe një analizë e legjislacionit vendas lidhur me mjedisin.

Kontakt:

078/430-251

contact@florozone.org.mk

<https://florozone.org.mk/>

<https://www.facebook.com/FlorozoneNMK/>

“Qendra për arsim dhe zhvillim - QAZH” (Tearcë) **Aktivitetet me interes: Rinia, arsimi, mjedisi**

Grupi i synuar i QAZH-së janë të rinjtë e moshës 12 deri në 28 vjeç, të cilët për të arritur qëllimet e tyre ata gjithmonë përfshijnë të rinjtë në aktivitetet e tyre. Prioritetet e tyre janë reduktimi i sjelljeve devijuese tek të rinjtë duke organizuar evenimente kulturore dhe sportive, mbrojtja e mjedisit jetësor përmes aktiviteteve për ngritjen e vetëdijes së qytetarëve, përmirësimin e bashkëpunimit ndëretnik ndërmjet të gjitha nacionaliteteve që jetojnë në rajon duke organizuar aktivitete të përbashkëta. Fushat në të cilat ato operojnë janë ekologjia, kultura, zhvillimi institucional, arsimi dhe vullnetarizmi.

Për sa i përket ekologjisë, duke filluar nga viti 2007, QAZHsi mikpritëse në datën 21 mars filloi të festojë “Ditën e Ekologjisë”. Ky aktivitet synon të inkurajojë qasje kreative dhe inovative ndaj ekologjisë, duke u dhënë mundësinë të rinjve të përfshihen në aktivitete edukative mjedisore dhe të tregojnë ndërgjegjësimin e tyre për mbrojtjen e mjedisit.

Më pas, ndërmjet viteve 2009 dhe 2014, krijuan programin “Mjedis i pastër – e ardhme e shëndetshme”. Ky program synoi të rrisë ndërgjegjësimin e banorëve, të rinj dhe të moshuar, për metodat e mbrojtjes së mjedisit, promovimit dhe mbrojtjes së rajonit të Sharrit dhe florës dhe faunës së tij, si dhe promovimin e turizmit të ndërgjegjshëm ndaj mjedisit në rajonin e Sharrit. Në bashkëpunim me Komunën e Tearcës, “QAZH” ndërmori një projekt madhor për krijimin e një strategjie komunale kundër ndryshimeve klimatike.

Kontakt:

070/838-148

info@ced.org.mk

<https://ced.org.mk>

“Qendra për ndryshime klimatike” (Gjevgjeli) **Aktivitetet me interes: Ndryshimet klimatike, mjedisi**

“QNK” është një organizatë joqeveritare, jofetare, jopolitike dhe jofitimprurëse. Misioni i tyre është mbrojtja e mjedisit dhe zbatimi i aktiviteteve për të luftuar ndryshimet klimatike, me qëllim përmirësimin e mjedisit. Organizata ka degë në Shkup dhe Ohër.

Në vitin 2008 dhe 2009 ata realizuan programin “Ngritja e kapaciteteve lokale për zhvillimin e projekteve të ndryshimeve klimatike”. Ndër të tjera, ata realizojnë projekte si “Industri më e pastër dhe më efektive në Maqedoni”, “Përmirësimi i menaxhimit të energjisë në industrinë maqedonase”, “E-mbeturinat krijojnë mundësi”, por edhe “Energjia nga mbetjet për një të ardhme të qëndrueshme!”, e cila synon të arrijë edukimin teorik dhe praktik të të rinjve për të qenë aktivë në një fushatë për zhvillim të qëndrueshëm.

“QNK” gjithashtu punon me menaxhimin e mjedisit, mbetjeve, energjisë, përgatitjen e aplikacioneve IPPC, studime EIA dhe SEA, raporte, fushata ndërgjegjësimi publik dhe logjistikën e ngjarjeve të ndryshme mjedisore. “QNK” ka prodhuar gjithashtu botime mbi kapacitetet për integrim në politikat e ndryshimeve klimatike, si dhe një program trajnimi për menaxhimin e mbetjeve, si dhe një studim mbi gjendjen aktuale të përfshirjes së publikut në procesin e vendimmarrjes mjedisore.

Kontakt:

02/5208-330

centarzaklimatskipromeni@yahoo.com

ckp.gevgelija@gmail.com

ckp.skopje@gmail.com

ckp.ohrid@gmail.com

<https://ckp.org.mk/>

CeProSARD (Shkup)

Aktivitetet me interes: Ndryshimet klimatike, mjedisi, arsimi

"CeProSARD" është një organizatë jofitimprurëse e themeluar në vitin 2008 me iniciativën e një grupi qytetarësh - profesionistë në fushën e shkencave teknike dhe natyrore, mbrojtjes së mjedisit, bujqësisë dhe ekonomisë, bazuar në ekspertizën, përvojën dhe nevojën për veprim intensiv në fushën e zhvillimit të qëndrueshëm.

Fusha kryesore e funksionimit të organizatës është mjedisi, me fokus të veçantë në efikasitetin energjetik, burimet e rinovueshme të energjisë, mbrojtjen e natyrës dhe ndikimin e ndryshimeve klimatike. "CeProSARD" ka edhe projekte për përgatitjen e raporteve mjedisore, masa për përshtatje dhe reduktim të ndryshimeve klimatike dhe kjo praktikohet për projektin "Energji e pastër për ajër të pastër".

Gjithashtu, në vitin 2018 është punuar për fuqizimin e arsimit në shkollat e mesme teknike duke futur programe arsimore për synimet e zhvillimit të qëndrueshëm. Grupet e synuara të projektit ishin stafi mësimdhënës dhe nxënësit nga shkollat e mesme me drejtime teknike (ndërtimore, mekanike dhe elektrike) në Shkup, Gostivar, Tetovë dhe Kriva Pallankë, si dhe pushtetet lokale që punojnë në fushën e zhvillimit të qëndrueshëm dhe natyrisht, mësues dhe nxënës të shkollave të mesme të vendit.

Kontakt:

02/3061-391

info@ceprosard.org.mk

www.ceprosard.org.mk

“Kryqi i kuq”

Aktivitetet me interes: Mjedisi

Kryqi i Kuq i Republikës së Maqedonisë së Veriut është e vetmja organizatë në territorin e vendit, e cila përbëhet nga organizatat e Kryqit të kuq të komunave dhe Qytetit të Shkupit. Kryqi i Kuq nuk është një shoqatë tipike e qytetarëve, por është një organizatë humanitare vullnetare, masive, e pavarur, joqeveritare, jopartiake dhe e pavarur humanitare e qytetarëve të vendit.

Krahas mbrojtjes së jetës dhe shëndetit, promovimit të gjendjes sociale, Kryqi i Kuq ka marrë pjesë në disa aksione dhe aktivitete që kanë të bëjnë me përshtatjen ndaj ndryshimeve klimatike, valët e të nxehtit, vërshimet, zjarret, ekologjinë e të ngjashme.

Kontakt:

02/3114-355

mrc@redcross.org.mk

<https://ckrm.org.mk/>

“Hap pas hapi” (Shkup)

Aktivitetet me interes: Edukimi

Fondacioni për iniciativa arsimore dhe kulturore “Hapi pas hapi” - Maqedonia e Veriut mbështet zhvillimin e një shoqërie të hapur, duke zbatuar aktivitete në fushën e arsimit, artit, kulturës, botimeve, si dhe të drejtave të njeriut (të fëmijëve).

Fondacioni “Hap pas Hapi” zbaton programe në kopshte, shkolla fillore dhe institucione të tjera arsimore dhe kulturore, mbështet qasje inovative dhe në mënyra të ndryshme përpiqet të rrisë mundësitë arsimore të fëmijëve dhe t'i ndihmojë të realizojnë potencialin e tyre të plotë.

Gjatë 20 viteve të fundit, "Hap pas Hapi" ka bashkëpunuar me organizata, institucione dhe partnerë të tjerë ndërkombëtarë dhe vendas, me qëllim krijimin e mundësive të barabarta për arsim cilësor për të gjithë fëmijët.

Kontakt:

02/3077-900

info@stepbystep.org.mk

www.stepbystep.org.mk

BURIMET E PËRDORURA PËR KËTË DOKUMENT:

- <https://www.klimatskipromeni.mk/>
- <https://www.bidizelen.org/>
- <https://ekosfera.mk/>
- <https://reagiraj.mk/>
- <https://razbistri.se/>
- <https://mojgrad.mk/>
- <https://www.zelenglas.mk>
- <https://iks.edu.mk>
- <https://ecoschoolmacedonia.wordpress.com>
- <https://mladireporter.wordpress.com/>
- <https://vlada.mk/>
- https://drive.google.com/file/d/1EA0_pMww_Y4ohVDqT-m6wflRbX1qoyZR/view
- <https://www.facebook.com/>
- <https://veloschools.mk/>
- <https://ecologic.mk/>
- <https://digitakt.mk/>

- <https://doma.edu.mk/>
- <https://mes.org.mk/>
- <http://mk.rec.org/>
- <http://www.nms.org.mk/>
- <http://ruralnet.mk/>
- <https://skopje.gov.mk>
- <http://www.ams.gov.mk/>
- <https://civicamobilitas.mk/>
- <https://ckrm.org.mk/>
- <https://ckp.org.mk/>
- <http://www.front.org.mk/>
- <https://florozon.org.mk/>
- <http://eko-svest.ekosfera.mk/>
- <https://drive.google.com/file/d/1ha7KF7Dgej7NLNka74RXLkoMO04B-K5V/view>
- www.solar.org.mk
- <http://scout.org.mk/>
- <http://www.segaorg.mk/>
- <https://public.org.mk/>
- <https://regionalcentar.org.mk/>
- <https://polymath13.mk>
- <http://www.gradzsite.mk>
- <https://arno.org.mk/mk/>
- <https://dem.mk/>
- <http://childrensembassy.org.mk/>
- www.ekovita.mk
- <http://www.ort.mk/>
- <https://www.nebidigjubre.com/>
- <https://mof.mk/>
- <http://natochak.blogspot.com/>

- <https://www.youthcan.org.mk>
- www.macef.org.mk
- <https://cbcloja.org.mk/>
- <https://zmai.mk/>
- <https://www.kolektivz.mk/>
- <https://izsg-prirodnik.com.mk/>
- <https://ursusspeleos.org.mk/>
- <https://artpoint-gumno.org.mk/>
- <https://wakeup.mk>
- <http://zelenataarka.tk/>
- <http://www.vilazora.org.mk/>
- <https://dren2017.wordpress.com/>
- <https://vcs.org.mk/>
- <https://geosfera.weebly.com/>
- <https://euromobilnost.com/ngo/>
- <https://molika.mk/>

PËRCAKTIMI I ORGANIZATAVE NË FUSHËN E MJEDISIT JETËSOR DHE NDRYSHIMEVE KLIMATIKE